

T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI ÖĞRETMENLİĞİ

İLKÖĞRETİMDE FUTBOL BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINDA
EĞİTSEL OYUNLARIN ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Mihriay MUSA

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr Belgin GÖKYÜREK

ANKARA 2006

ÖZET

Yaşadığımız bu dönemde gelişim özelliklerinin (ruhsal, fiziksel ve zihinsel) sağlıklı bir biçimde kazanılmasının önemi bilinmektedir. Zamanında ve sağlıklı olarak kazanılan gelişim özellikleri bireylerin toplumda en iyi şekilde görev ve sorumluluk almalarını sağlayacaktır. Birbirinden ayrılamayan bu gelişim özelliklerinde fiziksel gelişime çeşitli destekler verilebilir. Bunlardan bir tanesi eğitsel oyunlardır. Bu çalışmada oyunun fiziksel gelişme katkısı araştırılmıştır.

Çalışmanın evrenini Ankara örneklemini ise Bahçelievler İlköğretim okulunda okuyan 1994 doğumlu kız ve erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Kız ve erkek öğrencilerden oluşan kontrol ve denek grubu tesadüfî yöntemle tespit edilmiştir. Denek grubuna 12 hafta, haftada 2 gün, günde bir saat futbol becerilerinin gelişmesine yönelik eğitsel oyunlar oynatılmıştır. 12 haftalık sürecin öncesinde ve sonrasında hem kontrol hem denek gruplarına 3 test uygulanmıştır.

Kontrol grubunun şut duvar testinde erkeklerde 1.(ön test) ve 2.(son test) ler de 0.05 anlamlılık düzeyinde, denek gruplarında bayan ve erkeklerin 1.ve 2. ölçümlerinde her iki grupta da 0.05 anlamlılık düzeyinde, kontrol grubunda bayan ve erkeklerde slalom yaparak top sürme testinin 1. ve 2. ölçümlerinde 0.05 anlamlılık düzeyinde, denek grubunda bayan ve erkeklerde slalom yaparak top sürme testinin 1. ve 2. ölçümlerinde 0.05 anlamlılık düzeyinde duvara şut testinde erkek denek ve kontrol gruplarının 2. ölçüm değerlerinde 0.01 anlamlılık düzeyinde farklılık olduğu gözlenmiştir.

SUMMARY

The healthy acquirement of development features (spiritual, physical and mental) is known to be important in today's era. Development features acquired in time and in a healthy way will enable individuals to complete assignments and responsibilities the best possible within society. Among these inseparable development features, some various support might be given to physical development aspect. One of them is pedagogical game. In this study we will evaluate the contribution of games to physical development.

The environment of this study is Ankara Bahçelievler İlköğretim okulu and individuals are boy and girl students of this school born in 1994. Control group from among boy and girl subjects are determined coincidentally. One subject group is assigned an pedagogical game for improving their football skills during 12 weeks, twice a week, an hour a day. Before and after this 12 weeks period; 3 tests are applied to both control and subject groups.

It's observed that following differences occurred:

In control group's wall to shot test among boys a 0.05 suggestiveness level for first (wall to shot test) and second (fo drive the ball of slalom test) measurements, In subject groups for the first and second measurements of both boys and girls, 0.05 suggestiveness level, In control group's fo drive the ball of slalom for both first and second measurements; among boys and girls a 0.05 suggestiveness level and in wall to shot test for boys' subject group and control group, for second measurement, a 0.01 suggestiveness level was detected.

ÖNSÖZ

Oyun insan hayatında her yaşta, her alanda eğlenceli, eğitici, öğretici yönleri olan ve gelişime katkısı olan bir araçtır.

Bedensel etkinlerin çocuklara oyun yöntemiyle verilmesi onların bu etkinlikleri daha kolay, daha rahat algılamalarını sağlar. Seçilecek doğru oyunlarla gerekli bedensel etkinliklerin çalıştırılması, onlara gelişimlerinin daha sağlıklı olmasını kazandıracaktır.

Bu çalışmada eğitsel oyunların bedensel etkinlik olarak futbol becerilerinin kazandırılmasında etkisi araştırılmıştır.

Bu çalışmada değerli yönlendirmeleri ve katkıları için tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Belgin GÖKYÜREK'e, istatistik işlemlerde yardımını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Latif AYDOS ve Araştırma Görevlisi Hüseyin EROĞLU'na testlerin uygulanması aşamasında yardımcı olan Araştırma Görevlisi Nihan SU'ya, çalışmamı uyguladığım okulun beden eğitim öğretmeni Ülkü AÇAN'a çok teşekkür ediyorum.

Ankara 2006

Mihriay MUSA

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
SUMMARY.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLO CETVELİ	vii
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
1.1 Problem	2
1.2 Alt Problemler.....	2
2. GELİŞİM ÖZELLİKLERİ	3
2.1 Gelişim Tanımı.....	3
2.2 Gelişim Dönemleri	4
2.2.1 Duygusal ve Sosyal Gelişim	5
2.2.2 Zihinsel Gelişimi.....	5
2.2.3 Fiziksel Gelişim	7
2.2.4 İkinci Çocuk Çağında (İlköğretimde) Koordinat Gelişimi.....	8
2.2.5 Motor Etkinliklerin Gelişimi	9
3. OYUN VE EĞİTSEL OYUNLAR.....	11
3.1 OYUNUN TANIMI.....	11
3.2 Oyunun Tarihçesi	13
3.3 Oyunun Çeşitleri	16
3.3.1 Hayal Kurma ve Kandırma Oyunları	16
3.3.2 Zekâ Gelişimi Açısından Hayal Kurma ve Kandırma.....	16
3.3.3 Taklit Oyunları	17

3.3.4 Sosyal oyun.....	17
3.4 Oyunun Önemi.....	17
3.5 Niçin Oyun	19
3.6 Oyun Ve Çocuk.....	20
3.7 Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkisi	21
3.7.1 Oyunun Duygusal ve Sosyal Gelişime Etkisi.....	21
3.7.3 Oyunun Fiziksel Gelişimine Etkisi	23
3.7.4 Psikomotor Gelişimine Etkisi	24
3.8. Eğitsel Oyunun Tanımı.....	25
3.9 Beden Eğitimi Dersinde Eğitsel Oyun	26
3.10 Spor Eğitiminde (antrenmanda) Eğitsel Oyun	26
4. FUTBOL NEDİR	27
4.1 Futbolun Tarihçesi.....	27
4.2. Avrupa’da Modern Futbolun Gelişimi	29
4.3 Türkiye’de Futbol	32
4.4 Futbol Eğitiminde Oyun	34
5. MATERYAL METOD	35
6. BULGULAR.....	37
7. TARTIŞMA.....	44
8. SONUÇ.....	46
KAYNAKLAR.....	48
EKLER.....	51
Uygulanan Beceri Testleri	x
Uygulanan Eğitsel Oyunlar	xviii

TABLO CETVELİ

Tablo : 1 Çalışmaya katılan bayan, erkek deney ve kontrol grubunun fiziksel karakteristikleri.....	37
Tablo : 2 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Kontrol grubunun Şut duvar testinin birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması.....	37
Tablo : 3 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Deney grubunun Şut duvar testinin birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması.....	38
Tablo : 4 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Kontrol grubunun 41 metre yön değiştirerek top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması	38
Tablo : 5 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Deney grubunun 41 metre yön değiştirerek top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması	39
Tablo : 6 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Kontrol grubunun Slalom yaparak süratli top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması	39
Tablo : 7 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney grubunun Slalom yaparak süratli top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması	40
Tablo : 8 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının şut duvar testi birinci ölçümlerinin karşılaştırılması.....	40
Tablo : 9 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının 41m yön değiştirerek top sürme testi birinci ölçümlerinin karşılaştırılması	41
Tablo : 10 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının slalom yaparak süratli top sürme testi birinci ölçümlerinin karşılaştırılması.....	41
Tablo : 11 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının şut duvar testi ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması	42

Tablo : 12 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının 41m yön değiştirerek top sürme testi ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması.....42

Tablo : 13 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının slalom yaparak süratli top sürme testi ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması43

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Eğitsel oyunlar çocukların birçok açıdan gelişimini sağlayan neşeli bir faaliyettir. Her türlü tesislerde oynayabildiğinden diğer faaliyetlere göre daha çok ilgi görür. (MENGÜTAY,1999S:103)

Oyunsuz bir çocuk sosyo- psikolojik açıdan yıkık, buruk ve dengesiz bir aile –çocuk ilişkisine yol açabilmektedir. Oyun çocuğun vazgeçilmez bir yaşam tarzıdır.(KALE,2003.s:1)

Eğitim: en genel anlamıyla insanların belli amaçlarına göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanın kişiliği farklılaşır. Bu farklılaşma eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir. Oyunda bir eğitim aracıdır (FİDAN 1985,S:4)

Oyun, beden eğitimi ve spor öğretimi gibi aynı işlevi yerine getiren bir eğitim aracı olduğundan, çocuk ve gençlerin gelişimine katkı sağlar. Tüm çevresel etkenler gelişimi nicel ve nitel olarak etkiler. Oyun beden eğitimi ve spor eğitimi de çevresel bir etken olarak gelişim ile ilgilidir. (TOPKAYA,2004.S:15)

İlgi duymadığı konuları öğrenmek için zorlanan çocuklar derslerinde isteksiz ve başarısız olurlar. En etkili öğrenme yolu, çocuklara oyun oynamaktır. Böylece: çocuğun derslere olan ilgisi artar; kendi vücudunu, çevresindeki insanları ve eşyaları tanır; çocuk oyunda aktif olduğu için kendini mutlu hisseder; kuralları kolayca kavramağa ve onlara uymaya alışır; insanlara nasıl davranacağını öğrenir. Öğrencilerin kendilerine olan güvenleri artar; oyun, derslere canlılık katar, çekici hale getirir.(SAMUR.1983,S: 150)

Futbol dünyanın ve ülkemizin en popüler spor branşlarından biridir. İlgi çekiciliği ve çeşitli toplumlarda zevkle uygulanabildiğinden dolayı geniş kitlelere mal olmuş, milyonlarca insanın ilgi odağı haline gelmiştir.(GÜNAY, YÜCE,2001,S:1)

. Futbol, bireysel ve grupsal bir aktiviteyi gerektiren, uluslararası belirlenmiş kuralların geçerli olduğu bireyin psiko-sosyal karakterini dışarıya vurabildiği, motivasyonel ve moral değerlerin yoğun bir şekilde rol oynadığı her zaman güncelliğini kuruyabilmiş bir uğraşıdır.(TOPKAYA, TEKİN, 2004.S:4)

1.1 Problem

İlköğretimde Futbol Becerilerinin kazandırılmasından eğitsel oyunların etkisi nelerdir?

1.2 Alt Problemler

Kontrol ve deney grupları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Kontrol grubu kendi içerisinde bir farklılık kaydetmişimidir.

Denek grubu kendi içerisinde farklılık kaydetmişimidir?

Kontrol ve denek grubu kız öğrenci arasında bir farklılık var mıdır?

Kontrol ve denek grubu erkek öğrenciler arasında bir farklılık var mıdır?

Yapılan araştırmamızda bu kadar güncel ve poplu olan bir branşa yönelik olan becerilerin eğitsel oyunlar aracılığı ile geliştirilmesine yöneliktir.

2. GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

2.1 Gelişim Tanımı

GELİŞİM” daha genel ve kapsamlı bir terimdir. Gelişim canlı varlığın bütün yaşamı boyunca geçirdiği ileriye ve geriye yönelik bütün değişiklikleri kapsar “beden gelişimi” kişinin döllenmeden ölümüne kadar geçirdiği büyüme, durgunluk ve çöküş evrenlerindeki bütün değişiklikler demektir. Bundan başka “gelişim” de büyümede olduğu gibi yalnızca niceliksel bir değişiklik de söz konusudur. Boy ve ağırlığın artması iç organların değişimleri bir büyüme fakat bunların çeşitli etkilere karşı gösterdiği dayanıklılık bir gelişme belirtisidir. Bununla birlikte “gelişim” terimi daha çok başlangıçtan, “döllenmeden” “yetişkin” oluncaya kadarki (18–20 yaşlarına kadarki) değişimleri belirtmek için kullanılır. (BİNBAŞIOĞLU, 1990 s:28)

Gelişme insanın beden yapısı, duygusal ve zihinsel özellikler bakımından düzenli bir biçimde değişmesi ve istenilen görevleri yapabilecek bir duruma, gelmesidir. Gelişme, büyüme, olgunlaşma ve öğrenmenin etkisi altında oluşur. Gelişimde bedensel, duygusal ve zihinsel özellikler birbiriyle ilişkili olarak, bütünlük göstererek değişirler. Gelişimde organizmanın yapısının kendisinden beklenen görevleri yapabilecek şekilde değişmesi söz konusudur. Mesela, çocuğun piyano çalabilmesi, parmaklardaki gelişme, parmak, el, kol ve göz arasındaki işbirliği sonucunda meydana gelir. (BİNBAŞIOĞLU, 1990 s:27–28)

2.2 Gelişim Dönemleri

İlk ve ortaokul dönemindeki (7–11,11–14)çocukların davranış ve tecrübe biçimleriyle ve sporsal verim grafikleri okul öncesi dönem çocuklarındakinden farklıdır. (DÜNDAR2003S:48)

Çocuğun temel tavrı gerçekçidir, çünkü ilgisi maddesel dünya üzerinde toplanmıştır. Çocuk çevresini doğru olarak analiz eder, pek çok ayrıntıyı gözlemler. Bu çağda çocuk uzun süreli dikkatini toplayamaz, ilgisini çeken şeyleri dikkati kısa sürede dağılır. 8 ile 11 yaş ve 11 ile 13 yaşları arasındaki ilk ve ortaokul yıllarında motorsal verimin gelişmesi hızlıdır. Bu bilinen hareketlerin geliştirildiği ve başkaların yardımı olmadan kayak, buz pateni, bisiklet ve çeşitli oyunlar gibi yeni hareketlerin öğrenildiği bir gelişme dönemidir. Bu gelişme döneminin “verim yaşı” veya “hareket becerilerinin öğrenilmesi için ideal yaş” olarak ta adlandırılması bu nedenledir. (DÜNDAR.2003S:52)

Fiziksel verimin bütün göstergeleri en hızlı artışın bu gelişme döneminde olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan esneklik kayıp olmaya baslar, bu da ilerleyen yaşla birlikte bu noktaya daha fazla önem verilmesi gerektiğini gösterir. Motor öğrenme yeteneği bu gelişme döneminde yüksek bir düzeye ulaşır. Basit hareketler tarif edilip gösterildikten, birkaç deneme ve temel harekette bazı düzeltmeler yapıldıktan sonra öğrenilmiş olur. Bu gelişme dönemindeki çocuklar spora çok ilgi gösterirler, genellikle öğrenme ve gelişmeye düşkünlük, faaliyetlerden zevk alma, görevlerini yerine getirme kaygısız ve ya cesur davranışlar, hareketleri öğrenirken yapılan uyarıları daha çabuk öğrenme gibi tepkiler gösterirler. Belirgin değişkenlik spor eğitimi ve antrenmanda bir yol bulur, bu yaştaki çocuklar iddialı görevler ve bir şeyler başarmak isterler. Bunlar göz önüne alındığında bu gelişme döneminin kondisyonu göz ardı edilmeden koordinasyon ve tekniğin geliştirilmesi için kullanılması mantıklı olur. (DÜNDAR.2003S:52)

2.2.1 Duygusal ve Sosyal Gelişim

Okul çağında çocukta nefret etme ve inatçılık davranışları görülür. Bu zamanda öfkenin nedeni, çocuğun isteklerine, ihtiyaçlarına engel olunmasıdır. Öfke konusunda birey çok engelle karşılanırsa, o zaman öfke "korku" biçimine dönüşür (YİĞİT.1995.S:40)

Uyum sağlama süreci, duygusal gerginliği de beraberinde getirir. Çünkü yeni durumlara uyum zihinsel ve hareketle ilgili davranışlarda değişikliği gerektirir. Etkinliklere katılan birey hareketler aracılığı ile duygularını ifade etme olanağı bulur. Saldırganlık, öfke, utangaçlık vb. duygularında boşalım sağlar, bunları kontrol etmesini öğrenir. Baskı altındaki duygusal enerjiden kurtulmanın bir yolu spor yada oyun etkinliklerine katılmaktır. Çocuk, diğer çocuklarla oynamaya başladığında kendisinin zayıf ve güçlü yönlerini anlamaya başlar. Oyunlar sırasında kendisi ile başkalarını karşılaştırır, yeterlilik ve yetersizliklerini fark eder. (ARACI.2001.s:31)

2.2.2 Zihinsel Gelişimi

Çocuğa sağlıklı bir zihin gelişimi sağlamak, eğitimin en önemli amaçlarından biridir. Okul yıllarında zekâ, gelişimini sürdürür. Buna eğitim süreci yardımcı olur. Fiziksel gelişim ile zihin gelişimi arasında paralellik vardır.(YİĞİT. 1995.S:37–38)

Becerilerin kazanılması otomatik değildir. Bu nedenle bireyin öğrenilmesini sağlayan algılama, düşünme, mantık yürütme gibi zihinsel eylemlere gereksinim vardır. Becerilerin öğrenilmesi öncelikle beyin ile kaslar arasında bir koordinasyon kurulmasının düşünülmesini, bunun yanı sıra zihinsel uyanıklık, hazırlık ve çabayı da gerektirir. Becerinin öğrenilmesi yalnız o beceriye ilişkin düşünmeyi değil, buna bağlı olarak kurallar, teknikler, yöntemler ve terimlerin öğrenilmesini de içerir. Hareketin doğası, hareket ile ilgili zaman, mekân gibi etmeleri ilişkilendiren bilimsel

ilkelerin kavranması, hareketin iyi yapılabilmesi ve yapılan hareket öneminin anlaşabilmesi için de gereklidir. (ARACI. 2001.s:32.)

Zihin; Bireyin çevresini algılamak için geliştirdiği bilgisayar programı gibidir. Problemleri anlama, çözme, dünyayla baş etme yolları olarak düşünülebilir. Şemalar aracılığıyla birey çevresine uyum sağlar ve çevreyi organize eder. Piaget, zihnin gözlenemeyen ancak davranışlardan yordanabilen yapıları olduğuna inanmaktadır. (ULUSOY. 2003.S:45.46.)

Zihinsel gelişim olgunlaşma ve yaşantı kazanma arasındaki sürekli etkileşimin bir ürünüdür. Olgunlaşma, daha çok fiziksel gelişimi ifade etmektedir. Olgunlaşmaya paralel olarak zihinsel gelişimde de bir ilerleme olur. Yaşantı bireyin zihinsel gelişiminde etkilidir. Yaşantı zenginliği bireyin zihinsel gelişimini de artırır. (ULUSOY.2003.S:46.)

Çocuk algılama süreci içinde, şemalar, imajlar, semboller, kavramlar ve ilkeler gibi bilme formları geliştirir. Şema, imaj ve semboller daha çok bilginin algılanması; kavramlar ise, bilginin yeniden düzenlenmesi; ilkeler geliştirme ve uygulama da bilginin değerlendirilmesi ve kullanılması (problem çözme) ile ilgilidir. (YİĞİT.1995.S:75)

Okul çağı kız ve erkek çocuklarında kas gelişimi çok hızlı olur. Bu çağda çok hareketlidirler ve oyunlar cinsiyete göre farklılık gösterir. Oyun ve hareketin artmasıyla “çocuklarda bebelik şişmanlığı”nın yerini belirgin bir iskelet ve kas yapısı alır. Her iki cinste de bu dönemin sonunda dönemin başına nazaran kas gücü iki katına ulaşır. Orta çocukluk döneminde motor beceriler oldukça gelişmiştir. Becerilerini sportif bir oyun için kullanabilir. Okul çağı çocukları koşma, tırmanma, halat asılma, yüzmeye, bisiklete binme gibi pek çok fiziki beceriyi ustalıkla yapabilir. Bu hareketleri yapmayı başarıp ustalaştıkça, bu beceriler çocuk için bir zevk kaynağı haline gelir. Erkek çocuklar, daha geniş kas aktivitelerini içeren büyük motor becerilerinde başarılı olurken, kızlar el becerilerinde başarılı olurlar. Okul yılları boyunca çocuklar bedenleri üzerinde büyük bir kontrol sağlar. Topa vurma, halat

asılma, bir yerde dengede yürüme, bu yaş çocukların becerilerini geliştirmede temel fiziksel hareketlerdir. Bu önemli prensipten hareketle okul çağı çocukları aktif olmaya yöneltilmelidir. (ARI 2003,s:74)

2.2.3 Fiziksel Gelişim

7–18 yaşlar arasında, özellikle de 7–12 yaşlar arasında bel, kol ve bacak kemikleri ağır işleri yapmaya hazır değildir. Ağır yükleri taşımak, bu yaşlardaki çocukların kemik yapılarının bozulmasına neden olabilir. Kız çocuklar 8-10 yaşlarında erinlik evresine girdikleri için çok hızlı bir gelişim gösterirler. Erkek çocuklar ise, daha önceki yaşlarda kızlarla aynı yada daha ileride bir gelişim eğrisine sahipken erinliğe geçiş evresinde kızlardan bir süre geride kalırlar. Çünkü onlar erinliğe 10–12 yaşlarında geçiş yapar. Buna karşın, ergenlik evresinin sonunda erkekler bedensel olarak kızlardan daha çok gelişir ve daha güçlü duruma gelir. (ULUSOY.2003.S:35)

Erkek çocuklar, ilköğretim çağının ilk beş sınıfına kadar boy ve ağırlık bakımından kızlardan biraz üstündür. Okul çağında iskelet bakımından kızlar erkeklerden bir yaş ilerdedir. 12 yaşında bir okul çocuğunun boyu 142 cm, 38 kg' a ulaşır. (YİĞİT.1995.S:29)

Çocukların boyları kız ve erkeklere göre 11 yaşına kadar fazla farklı değildir. 12 yaşında genelde kızlar erkelerden daha uzundur. Ancak 13 yaşında sonra bu uzama erkelerin lehine döner. Kızlar 9–12, erkekler 11–14 yaşlarında kilo alırlar. Genelde 11 yaşlarında kiloca kızlar daha ağırdırlar.15 yaşından sonra kızların kilolarında azalma olur ve erkekler kızlardan kiloca fazlaşmaya başlarlar (MENGÜTAY 1999. S:8)

Fiziksel gelişimi içerisinde algılamada önemli bir yer almaktadır. Algılamayı sağlayan duyu organları bilindiği, gibi gözler, kulaklar, ağız, burun, eller ve ayaklardır. (ÜLGEN. ULUSOY. 2003, S:35).

Eğer bu beden eğitimi alanı için düşünülürse, oyun pozisyonlarını ve onların değişmelerinin mümkün olan kısa sürede algılanma yeteneği olarak ifade edilebilir. (ÖZMEN.1999,s:28) .

2.2.4 İkinci Çocuk Çağında (İlköğretimde) Koordinat Gelişimi

Bu dönemi karakterize etmek için en uygun kavramlar "en iyi öğrenim dönemi" (Diem) yada "beceri çağı" dır (Meine). Önceki gelişim aşamasında da kendini zaten belli eden mükemmel öğrenme yeteneği, bu aşamada artık amaca uygun hale gelir. Bu çağıdaki çocuklar "bir kerede" öğrenmektedir. Söz konusu "bir kerede öğrenme" şekli bile, koordinatif alanda gelişmiş bir yeteneklilik olarak değerlendirilmelidir. Bunun nedeni o zamana kadar ulaşılan zihinsel (kognitif) ve sensorik (duyusal) gelişmişlik düzeyidir ki bu da gelişmiş algı ve gözlem yeteneğinden kaynaklanır. Bu ana kadar oldukça gelişmiş olan kinestetik analizatör (kas duyusu), gözlenen hareketleri içsel olarak birlikte gerçekleştirebilmeye ve hareket yeteneğinin gelişimine neden olmaktadır. Bu yaştaki çocuklar henüz öğrenmede, yetişkinlerin yaptığı gibi, akılcı çözümleme (rasyonel analiz) yolundan pek faydalanmamaktadırlar. Hareketin nasıl gerçekleştirilebileceği üzerine fazla düşünmezler. Hareketin yapılışını bütünsel olarak algırlar. Daha sonra hareketi içsel olarak denerler ve en sonunda da gerçekleştirirler. Bu yaştaki çocuklara, sahip oldukları mükemmel motorik öğrenme koşulları nedeniyle, sporda olabildiğince çok hareket deneyimi kazandırma zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Hareket duyarlılığı ve motor öğrenmenin temel koşulu olarak karakterize ettiğimiz kinestetik ayırtılma yeteneği 10 ile 13 yaşları arasında ilk doruk noktasına ulaşmaktadır. Fizyolojik açıdan bakılırsa, motorik analizatörün gelişimi de bu dönemde tamamlanmış görünmektedir. Yani "Motorik olgunluk" sağlanmıştır. Öyleyse motor olgunluk,

cinsel olgunluktan erken yaşta gerçekleşmektedir. Bu dönemde motor öğrenme konusundaki ortaya çıkan yüksek niteliklerin nedeni belki de budur. (MURATLI.1997.s:213–214)

Boyutsal yön belirleme (oriyantasyon) yeteneği; erken okul çocuğu çağındaki gibi yüksek olmasa da, bu devrede de gelişmeye devam etmektedir. Yaklaşık 12 yaşına gelindiğinde, cinsiyete özgü farklılıklar erkekler lehinedir. Antrenman yapan erkek ve kızlarda da bu farklılık gözlemlenir.

Denge yeteneği; bu gelişim aşamasının sonuna doğru hemen hemen en gelişkin duruma erişir ve cinsiyete özgü farklılıklar taşımaz. “Erken” okul çocuğu çağı gelişim aşamasında, sonrasında karmaşık reaksiyon yeteneği artık kayda değer bir gelişme göstermemektedir. (MURATLI.1997.s:213)

Yeni başlayanların antrenman büyük ölçüde koordinatif yetenekler ile spor tekniğinin eğitimine yönelik olmalı. Bununla birlikte genel geliştirici alıştırma ve kondisyonel özelliklerin de mükemmelleştirilmesine özen gösterilmeli. Antrenmanlı kişilerde ise, daha zor teknikler ve kombinasyonlarla koordinatif beceriler pekiştirilmelidir.(MURATLI.1997.s: 214)

2.2.5 Motor Etkinliklerin Gelişimi

Bilindiği gibi yeni doğan bebeğin emme yutma, ağlama gibi refleksleri ve küme halinde gelişigüzel el-kol, bacak ve gövde hareketleri vardır. Düşünülmeden, bağımsız olarak yapılan bu refleksler ve küme halindeki vücut hareketleri zamanla dış uyarıcıların kontrolü altında çeşitli motor etkinliklere dönüşür; daha örüntülü, esnek ve uyumlu bir şekilde koordine edilir. Çeşitli alanlarda, bu karmaşık hareketler zamanla uyumlu ve hatasız yapılabilir hale gelir.(Ülgen. ,Fidan. 1998.s:128)

Motor becerilerinin gelişim bireyin zihinsel, duygusal gelişimi ile ilişkidir. Bireyin motor becerilerindeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi onu

fiziksel etkinlik ve spora katılmada güdülemeyecek böylece fiziksel ve psikolojik olarak uyumlu bir birey olma şansını artıracaktır. Becerilerin gelişimi bireyin tepki zamanı, hızı, kuvvet, dayanıklılık, koordinasyon, denge, esneklik, vücut yapısı, boy, ağırlık, vb. özelliklerin yanı sıra zihinsel ve duygusal özelliklerine de bağlıdır. Motor becerilerinin gelişimi ve birikimi ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir Psikomotor gelişim, temelde kendisini harekete ilişkin davranışlardaki genel olarak vücut kontrolü, vücut koordinasyonu, yanı sinir kas sistemlerinin gelişimi demektir. Koşma, sıçrama, tırmanma, yakalama, takla atma vb. temel hareketlerin temelini oluşturur. Bu hareketlerin gelişiminde olgunlaşma kadar çevresel faktörler arasında yer alan olanaktır. Motivasyon ve öğretim de önemlidir. (ARACI. 2001. s:27.)

Bir başka ifade ile psikomotor gelişimi; Bir hareketin yapılmasında kuvvetin gerekli şekilde kullanılmasını ifade etmektedir. Bu kullanım deneyim ve öğrenme ile hareketin doğru bir şekilde yapılmasını içermektedir. Deneyim ile bir hareketin öğrenilmesini ve böylece motor performansta meydana gelen ilerlemeyi ifade eder. Motor öğrenme teriminin kullanılması için, performansın ilerlemesi ve bu ilerlemenin öğrenme sonucu olarak ortaya çıkması gerekir. (MENGÜTAY. 1999.S:1)

2.2.6 10–12 Yaş Grubu Gençlerin İlgi ve İhtiyaçları

Bir önceki yaş grubuna oranla ilgileri daha gerçekçi boyut kazanır. Enerji tüketimi üst düzeydedir. Bu nedenle iyi beslenme ve dinlenmeye ihtiyaç duyar. Grup içerisindeki faaliyetlerden ve liderlikten hoşlanır. (HALİLOĞLU. 2001.s:21).

3. OYUN VE EĞİTSEL OYUNLAR

3.1 OYUNUN TANIMI

Oyun, geniş kapsamlı bir sözcüktür. Oynanış biçimlerine ve özelliklerine göre pek çok oyun çeşidi vardır. Bu nedenle oyun sözcüğünün belirli bir tanımını yapmak oldukça güçtür. (SEYREK, SUN. 1985 S:2)

Oyunla iletişim kurmanın en doğal olanı, en sık kullanılanı ve en sağlık sonuç verenidir. Oyun, her çocuğun gerçek yaşantısından daha çok benimsediği daha çok içinde yaşadığı ve mutlu olduğu bir dünyadır. Groos'a göre (1896) oyun bir pratiktir. Yetişkinler ileride karşılaşacağı durumlarda kullanacağı davranış biçimlerini oyunla elde ederler. Oyun, serbestçe kabul edilmiş fakat bağlayıcı olan kurallara göre belli bir alan ve zaman süreci içinde sürdürülen, gerilim ve eğlence duygularını içeren, gerçek hayattan farklı olduğu bilinci ile yapılan gönüllü bir hareket ya da faaliyettir. (DÖNMEZ 1992. s:12.)

Oyun yerine göre en iyi öğretim aracıdır. Oyun, çocukların taklit yeteneklerini ve zekâlarını geliştirir. Hayal dünyalarını zenginleştirir. Bütün bunlar da karakterin gelişip olgunlaşmasında en önemli etkidir. (HALİLOĞLU. 2002.s:6).

- Oyun çocuğun kendini ifade etmesidir.
- Oyun, sonucu düşünülmeden eğlenmek amacıyla yapılan hareketlerdir.
- Oyun, çocuğa hiç kimsenin öğretmeyeceği Konuları, kendi deneyimleri ile öğrenmesi yöntemidir.
- Oyun, çocuğun işidir.
- Oyun, bir uyumdur.
- Oyun, hayal ile gerçek arasında bir köprüdür.

- Oyun, bir sosyal kuruluştur.
- Oyun, çocuğu iç dünyasının bir aynasıdır.
- Oyun, yaratıcı düşünce ile beraber gider.
- Oyun, yenilik ve değişiklik arzusuna verilen olumlu bir cevap tır.
- Oyun, çocuğun gelişimini sağlayan en ideal ortamdır.
- Oyun, mantığa aykırı gibi görünen bir davranıştır.
- Oyun, çocuğun deney yolu ile düşünmesidir.
- Oyun, çocuğun bulunduğu yaş ve gelişme düzeyine göre, bir boş zaman faaliyeti, eğlence ile yapılan bir etkinliktir.
- Oyun, insandaki gizli enerjini kullanılmasıdır.
- Oyun, canlılık anlamına gelen, yaratıcılığı sürekli göstergesidir.
- Oyun, çocuğun yetişkin yaşamına hazırlayan son derece önemli bir araçtır.
- Oyun, yalnızca eğlenmek için yapılan bir faaliyet olmaktan çok ciddi bir faaliyettir.
- Oyun, gelişimi sağlayan işlevsel bir durumdur.
- Oyun, çocuğun dili, oyuncaklar kelimeleridir.
- Oyun, çocuğun sosyal ve ahlak değerleri öğrendiği bir anlamdır.
- Oyun, çocuğun öğrenme laboratuvarıdır.
- Oyun, çocuğun zekâ, beden ve kişilik gelişimini sağlayan bir faaliyettir.
- Oyun, çocuğa boşalım olanağı veren bira faaliyettir.
- Oyun, egonun bir fonksiyonudur.
- Oyun, geniş anlamda çocuğun kişiliğini bütünü ile etkileyen bir faaliyettir. (ULUĞ. 1999.s:11.12)

Yapılan tanımların bazılarını, genel oyun kavramı içerisinde, beden eğitimi ve spor ağırlıklı olmak üzere şekilde sıralayabiliriz

- a. Oyun çocukların ve daha az ölçüde büyüklerin, günlük geçim uğraşlarından ayırabildikleri boş zamanlarında, herhangi bir üretim

çabası ya da başka çeşit hizmetleri zorunlu kılmadan, sadece yolu ile dinlenmelerini sağlayan eylemlerdir.

- b. Oyun, insanların bedensel ve zihinsel yeteneklerini geliştirme amacını güden, hesap, dikkat, rastlantı ve beceriye dayanan, aynı zamanda da tat veren bir tür yarışır.
- c. Oyun, belirli, kesin zaman ve yer kuralları, içinde özgürce kabul edilmiş, ancak kesinlikle bağlayıcı kurallara göre yürütülen, amacının kendi içinde taşıyan ve sıradan hayattan farklı olan, bilinçli ve gerilim duygusunun eşlik ettiği gönüllü bir etkinlik ya da uğraşıdır.(huizanga)
- d. Oyunun, fiziksel ve zihinsel yeteneklerle sosyal uyum ve duygusal olgunluğu geliştirmek amacıyla, gerçek hayattan farklı bir ortamda yapılan, sonunda maddi bir çıkar sağlamayan, kendine özgü belirli kurallara sahip, sınırlandırılmış yer ve zaman içinde süren, gönüllü katılım yoluyla toplumsal grup oluşturan ve katılanları tümü ile etkisi altında tutan eğlenceli bir etkinliktir.

Oyun, belirli bir zaman ve fiziki şartlar içinde, belirli davranış şekilleri üzerinde yoğunlaşmaktan öte, gözlem ve kategorik metotlarla, tam olarak kronik bir şekilde izah edilmeyen, kararlı ve üretilebilir özellikler olarak kabul edilir. (HAZAR 1996 s:7)

3.2 Oyunun Tarihçesi

Oyun ve oyuncağın geçmişinin, insanlık tarihi kadar eski olduğu arkeologların yaptığı çalışmalarda ortaya konmuştur. Bugün bilinen pek çok oyunun çok eski çağlarda da bilindiğini gösteren belgeler, bulgular, buluntular vardır. Oyuncağın eskiliği insanın var olduğu zamanlara dayanır. Uygarlığın bilim, sanat mimari, giysi gibi her alandaki gelişmesi çocuk oyunlarına ve oyuncaklarına da yansımıştır. İnsanoğlunun bilinen en eski oyun araçlarından biri taşlardır ve en eski

oyunlarından biri de ülkemizde “beş taş” adıyla bilinen oyundur. Geçmişte farklı kültürlerde farklı kurallara oynanan başka bir oyun aşık kemikleri ile de oynanmaktaydı. Ülkemizde buna halen “aşık kemikleri” oyunu da denir. Tahiti, Japonya, Yunanistan, Avusturyalıya ve İngiltere’de taşların yerine küçük patatesler, fındık, ceviz, fasulye gibi nesneler de kullanmıştır. (DÖNMEZ, 1992, S:15)

Suda taş kaydırma oyunu da çok eski, antik değere sahip, genellikle taşla oynana bir oyundur. En eski oyun aracı ve oyun, taş ve taş oyunlarıdır. Çingirakların da Eski Yunanlılarda ve Mısırlılarda 3000 yıldan fazla geçmişi olduğu bilinmektedir. Bir görüşe göre çingirak bir oyun aracı olarak değil, kötü ruhları korkutup kaçırmak için kullanılmıştır. Yine bebeklerin ve bebek oyunlarının üç bin yıldan fazla geçmişi olduğu ileri sürülmektedir. Buluntulara göre üç bin yıl kadar Eski Mısırda nilüfer adında küçük bir kız, çok küçük yaşta ölmüş ve bebeği ile birlikte gömülmüştü. Kolları hareket edebilen bu bebek bugün British Museum da bulunmaktadır. En eski oyuncak bebek evi ise 1588 yılından kalmadır. (DÖNMEZ, 1992, S:16)

Milattan önce ve sonraki birkaç yüzyılında gelen birçok oyun ve oyuncak bulunmuştur. Eski Mısır’daki duvar resimlerinde oyun tahtası üzerinde oynanan oyunlar, sıçrama oyunları görülmektedir. Eski Hindistan ‘da oyun tahtası üzerinde zarla oynanan oyunlar ve topaç çevirme ile ilgili resimleri bulunmuştur. Tüm dünyada en eski oyun araçlarından bir diğeri top, en eski oyunlarından biri de top oyunlarıdır. Eski Mısır’da açılan mezarlarda, deriden yapılmış kepeklerle doldurmuş toplar bulunmuştur. Bunların 4000 yılından daha eski oldukları tahmin edilmektedir. Dünyada hemen her yaş grubunun oyun aracı olan top, tarih boyunca topraktan, kumaştan, dereden yapılmış, içleri kuştüyü, saç, mantar, tohum taneleri, kauçuk ve benzeri pek çok madde kullanılarak doldurulmuş ve oyun aracı olarak kullanılmıştır. Pieter Bruegel’in Viyana Müzesinde 1560 tarihi ünlü “Çocuk Oyunları” tablosunda o zamanlar çok oynanan, günümüzde de pek çok ülkede halen oynanan seksenden fazla çocuk oyunu görülmektedir. Uçurtma ve uçurtma ile oynanan oyunların iki bin, Çin kaynaklarına göre üç bin yıldan fazla geçmişi vardır. (DÖNMEZ, 1992, S:17)

Çok eski oyunlardan biride, dünyanın birçok yerinde oynanan “İplik Oyunu” adı verilen, parmaklara geçirilen, iki ucu bağlı bir sicimle çeşitli şekiller oluşturarak oynana oyundur. 1885 de Wallace adında bir İngiliz gezgin Borneo’da iken Dayak kabilesi çocuklarıyla bu oyunu oynadığını, kendisi bir şekil yaptıktan sonra sicim alan bir çocuğun arkadaşlarıyla o zamana kadar hiç göremediği son derece şaşırtıcı figürler yaptıklarını belirtmiştir. Bu oyunun dünyanın birçok yerinde daha Avrupalılarla karşılaşmadan önce bilindiği ve oynadığını gösteren birçok yayın vardır. “İp” e “İp oyunlarında” dünyadaki en eski oyun araçları ve oyunlarından biridir. (DÖNMEZ. 1992.s:17)

Köylü, kentli (zengin, yoksul her çocuk bulunduğu yerin ve zamanın etkisi altında oyun oynamıştır. Mısır da İranda yapılan kazılarda türlü oyuncaklara bulunmuş, eski Girit uygarlığının kalıntılarından çok güzel bebeklere, oyuncak ev eşyalarına rastlanmıştır. Çocuk oyunlarının tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Eski Mısır da çocuklar tahta bebeklerle, tahtadan yapılmış timsahlarla oynarlardı. Romanlı çocuklar çember çevirmeyi, arabayı ve top oyunlarını çok severlerdi. Orta Çağ in Avrupalı çocukları babalarının zırhlı giysilerini miğferlerini anımsatan giyim-kuşamları severler, ellerine tahtadan haçlar alıp askercilik oynarlardı. Orta Çağ dan kalma oyuncakların hepsi usta ellerden çıkma nesnelerdir. Ülkeden ülkeye ulustan ulusa çocuk oyunlarında ayrıcalıklar görülebilir. Bununla birlikte dünyanın hemen her yöresinde çocuk oyunlarının ortak yönleri ve özellikleri de vardır. Eski uygarlıklarda ve yakın geçmişte oynanan çocuk oyunlarının birçoğu gelişmiş toplumlarda giderek önemini ve geçerliğini yitirmiş, yerine günümüzün araç ve gereçlerinden esinlenen oyunlar ve oyuncaklar almıştır. (Oyuncak radyolar, oyuncak gemiler, oyuncak trenler, oyuncak trenler, oyuncak, füzeler, roketler vb.) Büyük eğitimcilerden Fröbel in oluşturduğu “Fröbel oyuncakları” diye anılan oyuncakları bugün daha da geliştirilmiş biçimleriyle, dünyanın her yöresindeki çağdaş toplumlarda kullanılmaktadır.(SEYREK, SUN. 1985.s:17.)

3.3 Oyunun Çeşitleri

Oyun çok fazla şekilde çeşitlendirilebilir. Bunlardan bazıları hayal kurma ve kandırma, zekâ gelişimi açısından hayal kurma ve kandırma, taklit oyunları, sosyal oyunlardır.

3.3.1 Hayal Kurma ve Kandırma Oyunları

Üç ve beş yaşlarındaki iki erkek çocuk telaşla mutfığa annelerinin yanına gelir ve oyuncak arabalarını yıkamak için annelerinden bez, su ve temizlik maddesi isterler. Arabalarının yıkanması bittikten sonra, annelerine “şimdi de oynayacağız” dediklerinde anne şaşırır ve “biraz önce oynamıyor muydunuz?” diye sorar ve “hayır” cevabını alır. Çünkü çocuklar kendilerine göre, çalışmışlardır. Yetişkinlerin oyun olarak gördükleri aslında çocuklar için çok ciddi bir iştir. (ULUĞ.1999.s:61).

3.3.2 Zekâ Gelişimi Açısından Hayal Kurma ve Kandırma

Kandırma oyunu 18 ayla 8 yaş arası doruk noktasındadır. Bu devre, yokluklarında bazı cisimleri varsaymak ve sembolik hareketler ve dili kullanarak iletişim kurma zamanına rastlar. Bir tuğla ya da kandırma oyun beş yaşından daha da belirgindir; yaşanan olayların birleşmesinden hayali oyunlar oluşur. Bir dal oyuncak bir araba gibi sür eklenir. Çünkü o itilebilir. Dört yaşından sonra çocuk, olayları sırayla anımsar. Ve hikâyeler söyleyebilir. Kandırma oyunu da hayalden çok gerçeğe yakındır. .(ULUĞ. 1999.s:62)

3.3.3 Taklit Oyunları

Oyunun büyük bir kısmı taklittir. İzlenim yoluyla öğrenmek de taklidin başka bir yönüdür. Ağabeyinin oynadığı yeni bir oyunu küçük kardeş önce dikkatle izler. Sonra kendi de dener. Bu taklit şekli bir zorlamayla olmamıştır ve otomatik değildir. Ayrıca çocuğun daha önceden yapabildiği bir şeyi kopya etmesi de değildir. Taklit oyunlarının çoğu iki ila sekiz yaş arasında görülür (ULUĞ..1999.s:73,74)

3.3.4 Sosyal oyun

Okul öncesi çocukların çoğunlukla yalnız oynadıkları görülür. Oyuncaklarla oynarlar, onları keşfederler ve katılmadan diğerlerinin oyunlarını seyrederek. Büyüdükçe, diğerlerinin oynadıkları oyunları oynamaya başlarlar. (ULUĞ. 1999.s:81).

3.4 Oyunun Önemi

Bugün çağdaş eğitiminde çocuğun beden, ruhen ve fikren çok yönlü ve düzenli gelişmemesi yararlı olan tüm beden eğitimi uğraşlarında oyun hakkı olan önem, yer ve değerini kazanmıştır. Mükemmel bir toplum beden, ruhen sağlıklı, fikren eğitilmiş, milli hislerin kuvvetli olduğu bireylerden oluşur. Böyle bir toplumun oluşumuna, çocuğun farkına varmadan oynadığı, yöneticilerin ise bilinçli olarak ele aldıkları oyun uğraşlarının katkıları fazladır. O halde oyunun kazandıracığı olumlu yöndeki etkileri şöyle sıralayabiliriz

- Oyun bir eğitim aracıdır. Oyunlar. İster sahalarda hareket halinde, isterse sınıfta oturarak değişik türde oynansınlar, çocuğun hayal kurmasına olumlu yönde etkiler.

- Bugün modern öğretimde oyunun istenilen konuyu hazırlayıcı etkisi tartışılmayacak kadar açıktır. Her ne yaş seviyesinde olursa olsun, çalışmalara ön alıştırmalardaki oyun formuyla başlama, fiziksel, ruhsal ve fikir yönüyle kişiyi o çalışmaya hazırlar. Ayrıca üstün sporcularda bu tür çalışmalar müsabaka öncesi psikolojik gerginliği azaltır, değişik ve neşeli bir ortam yaratır.
- Oyun kuralların yetenekli antrenör idareci. Hakem ve öğretmenlerin dürüstçe uygulanması sonucu ise; çocukta kendine hâkimiyet, kurallara saygı, dürüstlük, sorumluluk duygusu sonsuza dek işlenir ve gelişir. Böylece çocuk bencillikten kurtulur, alınganlıktan vazgeçer. Ancak oyun kurallarının önceden açıkça saptanması, işaret ve komutların belirgin olması gerekir. Aksı halde çocuk yöneticilere güvenini yitirir. Oyun sonunda çocuk kendinden üstü olanını takdir. Etme olgunluğunu gösterirken ayrıca yeniden üstü olma hırsını kazanır.
- Oyun, sağlığın korunmasında, çocuğun ve gençliğin sağlıklı yetişmesinde en önemli etkindir.
- Koşu ve top oyunlarında vücudun çok yönlü çalışması, kasların kasılma ve gevşemesi bazen tüm kas gruplarının, aralıklara çalışması, çocuğu fizyolojik olarak istenilen yönde hazırlar.
- Oyun düzenli bir toplum oluşumuna etki yapar. Oyun, bireylerin olduğu kadar toplumların da sosyal ve ekonomik kalkınmalarının temel unsurudur. Oyun ve spor araçlığı ile vatandaş yalnız fiziksel yönden değil, sosyal yönden de eğitmek mümkündür.
- Oyun aynı zamanda milli hisleri kuvvetlendiren, bir milli eğitim aracıdır. Bir boksörün tarafları veya milleti için dövüşmesi, aynı şekilde bir güreşçinin güreşmesi ve bir takım oyuncusunun aynı his ve

heyecanla takımı ülkesi için mücadele vermesi gelişmiş kişiliğin ve sağlam karakterin ürünüdür.

- Oyun sporu toplum seviyesine indirebilecek en etkili kitle sporudur. Bugün beden eğitimi yaşam koşulları ağırlığı altında ezilen en azından bir araya geldikleri zaman daha değişik uğraşlarla meşgul olup hoş vakit geçirmeye hak kazanırlar.
- Oyun, öğrencilerin etkinlik gereksinimlerine doyurur. Öğrencilerin sürekli etkin olmak isterler. Sınıf içinde boşaltmadıkları güçlerin oyunla boşaltırlar.
- Oyun bir beceri öğrenme aracıdır. Öğreticiler oyunla birçok beceriyi öğrenirler. Oyun, iyi örgütlenmiş, belli beceriler isteyen ve kuralları olan etkinliktir.
- Oyun, duygusal zorlanmayı giderir. Bazı oyunlar duygusal zorlanmayı gidermek için yapılan iyileştirme etkinliklerindendir. Bu tür oyunlar öğrencilerin gerilimden kurtulmasına yardım eden önemli araçlardır. (HALİLOĞLU.2001.s:6,7,8)

3.5 Niçin Oyun

Oyun, çocuğun gerçek hayatıdır. Oyun oynayan çocuk, kendinden geçer ve gerçek kişiliğini ortaya koyar. İzleyene kendini her yönüyle tanıtır. Liderler, pısrıklar, mızıkçılar, toleransçılar, geçimsizler, geçimliler, kavgacılar, idareciler, kabiliyetliler, kabiliyetsizler, tembeller, çalışanlar vb. oyun yardımıyla kolayca tanınırlar. Oyun, çocuğun yaşına çevre olanaklarına göre safhalar, çeşitler gösterir. Mahrumiyet içindeki çocuk için, küçük taşlar, aşık kemikleri, bezden yapılmış top, imkanı olanların ellerine verilen çeşitli fabrikasyon oyuncaklarla kendini bunlara verir, oynar. Okul çağındaki oyunlar ilk yaştakilere oranla daha bilinçli, daha

disiplinli ve daha toplu oyunlardır. Hele bu oyunlar; annesi, babası gibi sevdiği öğretmeninin nezaretinde olursa çocuk için daha etkili olur. Öğretmene kendini kabul ettirme, onun önünde başarıya ulaşma, galip gelme motivasyonları taşır. (CÖMERT,1983, S:10)

Oyunun vasıflarından biri de, etkinlik değişikliği dolayısıyla dinlendiriciliktir. Günün üç-dört saatinde çeşitli derslerle yorulan, sıkılan öğrenci; oyunu, benden eğitimi derisini dört gözle bekler. Oyun, çocuğun ekmek su kadar ihtiyacıdır Yetişkinler için de oyun, bir dinleme ve eğlenme aracıdır. Çocuğuna oyuncak alan anne-baba, çocuğuna öğretme perdesi arkasında, alınan oyuncakla önce kendisi oynar, karıştırır, tatmin edilmemiş hislerini tatmin eder farkında olmadan.

Günün 7-8 saatini masası başında geçiren memur –iş sahibi, günlük çalışması bitince bir kulübe, lokale gider, dinleneceği bir oyunla günün yorgunluğunu çıkarmaya çalışır. Aile toplantılarında bile neşelenmek, güncel sorunlardan uzaklaşmak için sık- sık oyunlar oynanır. (CÖMERT. 1983.s:11)

3.6 Oyun Ve Çocuk

Oyun, esas itibariyle doğumdan ölüme kadar devam eden bir olaydır. Değişen, sadece oyunun oynanma şeklidir. Oyunun, fonksiyonları gereği her yaş grubunda ve her oyun türünde belli bir öneme sahip olmasına rağmen özellikle gelişim çağındaki çocuklarda daha çok önemlidir. Her şeyden önce çocuk için oyun bir ihtiyaçtır. Hareket ihtiyacını karşıladığı bir metodudur. Çocuk, oynarken iki şeyin etkisindedir: Birincisi, içinde bulunduğu aile doğal ve kültürel çevre; ikincisi genetik olarak taşıdığı zekâ, algılama, yorumlama, yaratma ve sosyal reaksiyon özellikleridir. Bu sebeple oyun, birçok bilim adamına göre çocuğu tanımada ve tahlil etmede en iyi yoldur. Örneğin Freud ve Piaget çocuk gelişimi teorilerinde oyunu çocuğun aklına açılan bir pencere olarak değerlerdirler. Yani çocuğun içinde bulunduğu ruhsal durum dinamikleri, zekâ yapısı, sosyal olayları değerlendirmedeki tutarlı durumu

oyuna yansır ve oyun içerisinde bunları gözlemek ve incelemek mümkündür. Oyun oynayan çocuğun oyun malzemelerinin karşılığında ortaya koyduğu kendi özellikleri, birçok bilim adamı tarafından oyun araç ve gereçlerinden daha önemli görülmüştür. Özellikle okul çağındaki çocukların kişisel özellikleri doğrultusundan bilinçli olarak merak ve bilim adamlığı vardır. Diğer bir deyişle bilimsel merakın ve bilimselliğin kökleri özellikle okul çağlarında oynanan oyunlarda ve oyun eşyalarında yatar. İnsan yavrusu, yani çocuk, diğer canlı türlerine göre daha yavaş büyümesine ve gelişmesine rağmen, diğer türlerden çok fazla şey öğrenmek ve geliştirmek zorundadır. Çocuğun gelişmesini ve şekillenmesini etkileyen şeylerin başında oyun gelir. (HAZAR. .1996.s:11)

3.7 Oyunun Çocuğun Gelişimine Etkisi

Oyun, çocuğun temel olan duygusal ve sosyal, zihinsel ve fiziksel gelişiminde etkilidir.

3.7.1 Oyunun Duygusal ve Sosyal Gelişime Etkisi

Duyusal Gelişimine Etkisi

- 1) Duygusal tepkileri denetim altına almayı öğrenir;
- 2) Çevredeki büyüklerin sürekli ilgisini beklemekten kurtulur (Ben-Merkez’cilikten ayrılır);
- 3) Sorunlarından uzaklaşır, oyun yoluyla duygusal sorunlarını ortaya koyar;
- 4) Sevinç ve hoşlanma duyar;
- 5) Kendine güveni gelişir;

- 6) Güzel-duyu (estetik) beğenisi gelişir;
- 7) Sevgi gereksinmesi sağlar.

Sosyal gelişime olan etkileri:

- 1) Toplumsallaşmayı öğrenir (Arkadaşlık kurma, davranma gibi);
- 2) Toplumsal ortamdaki, cinsel rolünü kavrar;
- 3) Başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı göstermeyi öğrenir;
- 4) Kendi hak ve özgürlüklerini korur;
- 5) Yardımlaşmayı, paylaşmayı, dayanışmayı, birlikte çalışmayı öğrenir;
- 6) Görgü kurallarını öğrenir ve uygular;
- 7) Çevresindeki nesne ve canlıları korumayı, onlara zarar vermemeyi öğrenir;
- 8) Önder yada üye olmayı, kazanıp yitirmeyi öğrenir.(SEYREK.SUN.1985,S:64,65)

Çocuğun, duygusal ve sosyal gelişiminde de oyunun etkisi büyüktür. Çocuk oyun yoluyla, duygusal sorunlarını açıklayarak çözüm yoluna gider; ben-merkez'cilikten kurtulur; çevreyle başka şeylerle ve arkadaşlarıyla daha çok ilgilenir; sevinç ve hoşlanma duyar; kendine olan güvenini geliştirir; güzelduyu beğenisi kazanır; kendi cinselliğine özgü rolleri öğrenir, yineler ve toplumsal ortamdaki cinsel rolünü benimser, toplumsallaşmayı, başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı göstermeyi, kendi hak ve özgürlüklerini korumayı, yardımlaşmayı, paylaşmayı, dayanışmayı, birlikte çalışmayı ve görgü kurallarını öğrenir. (HAZAR.1996.s:15)

3.7.2 Oyunun Zihinsel Gelişime Etkisi

Oyun içerisinde çocuk sürekli olarak zihinsel faaliyet içerisinde. Yani oyuna, çocuğun zihinsel antrenmanı da denilebilir. Çünkü yeni kavramları ve nesneleri tanıma ve kullanmayı öğrenen çocuk, farkında olmadan bu kavramları ve nesneleri birbiri ile mukayese ederek özelliklerini kavramaya çalışır. Oyun anında çocuk sürekli olarak düşünme, algılama, kavrama ve simgeleme gibi zihinsel yönden, soyut yetenekler açısından bir faaliyet içerisinde. Bu da zihinsel gelişimi etkileyen önemli faktörlerdendir. Oyun akışı içerisinde çocuklar, diğer çocukların (rakiplerin) durumları ile ilgili de tahminde bulunma ve akıl yürütme durumundadırlar. Bu, birtakım verilere dayanılarak yapılan akıl yürütme, ileriki hayatta bilimselliğin temelini oluşturmaktadır. Oyun içerisinde çocuk sürekli olarak oyunun kurallarını, rakip oyuncuların durumlarını ve kendi yeteneklerini mukayese etme durumundadır. Bu yapmış olduğu kıyaslama sonucu, kendi yeteneklerini de göz önünde bulundurarak, oyun kurallarının izin verdiği ölçüde kendine veya grubuna avantaj sağlamaya çalışır, yani taktik geliştirir. Oyun içerisinde zaman zaman grubu oluşturan çocukların bir araya geldiği, oyunun oynanış şekli ve uyguladıkları strateji hakkında tartıştıkları, fikir alışverişi yaptıkları görülür. Bunun sebebi, yeni fikirler ve avantajlar yakalamaktır. Çocuğun oyunda, içerisine girmiş olduğu bu zihinsel çalışma doğru olarak; algılama, yorumlama, değerlendirme ve karar verme gibi zihinsel yeteneklerin gelişmesini sağlar.(HAZAR..1996.s:17)

3.7.3 Oyunun Fiziksel Gelişimine Etkisi

Oyunun içerisinde özellikle mücadele oyunları içerisinde, çocuklar sürekli olarak koşmak, zıplamak, tırmanmak, çekmek, itmek, boğuşmak, taşımak kısaca vücut özellikleriyle mücadele etmek durumundadırlar. Çocuk sahip olduğu fiziksel yetenekleriyle diğer oyunculara karşı bir yarış halindedir. kuvvet, çabukluk ve dayanıklılık gelişir oyun aktiviteleri, kemik yapısını ve eklem yapılarını da hem güçlendirir hem değiştirir. Bu gelişim aktiviteleri içerisinde zorlanan organizmanın,

bu zorlanmayı yapabilmek için kendini yenilmesi ve adaptasyonu esasına dayanır. Çünkü oyunlarda sürekli değişim ve çeşitlilik söz konusudur. Bu oyunların çok fonksiyonlu teşvikinden ve çekingenliğinden kaynaklanmaktadır (HAZAR,1996.s:12,13,).

Oyun, çocuğun büyük ve küçük kaslarını geliştirir. Büyük ve küçük kasların gelişimi, bu kasların kullanılması oranında hızlı ve sağlıklı olur. Çocuklar, oyun oynarken, her türlü devinimi doğallık için de yaparlar. Devinimli bir oyunu ilk kez oynayan bir çocuk, bir yandan usuyla öğrenirken, bir kaslarıyla öğrenir ip atlama, tırmanma, kolay jimnastik uygulamaları, top oyunları vb. oyunlar, öğrenildiği ve yinelendiği oranda, çocuğun kas gelişimi hızlanır, kasları güçlenir. Oyun, terleme yoluyla, bedendeki ağırlı (zehirli) artıkların atılmasını sağlar, artık erkin (fazla enerjinin) harcanmasına yardımcı olur ve dinlendirir. (SEYREK. SUN. 1985.s:56 58)

3.7.4 Psikomotor Gelişimine Etkisi

İnsanın, ruhsal yaşamı ile bütünleşen devinimlerine psiko-motor davranışlar denir. Oyun çocuğun psiko-motor gelişimi, öğrenmesinin. Büyümesinin ve gelişmesinin tümü ile yakından ilgilidir. Psiko-motor öğrenme, psiko-motor yeteneklerinin gelişmesine bağlıdır. (SEYREK., SUN.1985.s:58)

Psikomotor gelişimi içinde tepkiye hazır olma, güç,durgun dikkat ve hız önemli alanlardır.

Tepkiye hazır olma.: Bedenin, etkilere karşı -tepki göstermeye hazır olması. Etki ile tepki arasında kalan süreye tepki suresi denir. Tepki suresi ne kadar kısa olursa, psiko-motor öğrenme de o ölçüde de çabuk ve sağlıklı olur. Bedenin, özellikle el, kol ve bacakların, etkiye belirli bir süre içinde tepki gösterebilecek bir olgunluğa ulaşması gerekir. (SEYREK. SUN.1985.s:59)

Güç: Yürüme, koşma, atlama, parmağın kıpırdatılması vb. bedensel devinimleri gerçekleştirebilmek için, insanın bir güce sahip olması gerekir. . Bu güç, her insanda doğuştan var olmakla birlikte, büyüdükçe (beslenmeye, spora vb..etkenlere bağlı olarak) gelişir ve artar.(SEYREK,SUN 1985.s:58)

Durgun dikkat: Birçok psiko-motor öğrenme, bir olayın ya da bir işin, sürekli ve keskin bir dikkatle izlenmesini gerektirir. İnsan, birçok durumda, devinimsiz ve dengeli olarak uzun süre durmak zorunda kalabilir. Örneğin, laboratuarda bir deney yaparken, tüpünü uzun süre dikkatle gaz ocağının, üzerinde durdurmak gibi. Kişinin böyle bir psiko-motor davranış öğrenene bilmesi için, işin gerektirdiği durgun dikkate sahip olması gerekir. (SEYREK, SUN 1985.s:59)

Hız: Psiko-motor davranışların, kendine özgü bir yapılı, hızı vardır. Bir davranışın gerektiğinden az hızda ya da çok hızda yapılması durumunda organizma, tehlikeye girebilir. Psiko-motor öğrenmede, özellikle kolun ve parmakların gereken hızı kazanması çok önemlidir. (SEYREK.SUN1985.s:59)

3.8. Eğitsel Oyunun Tanımı

Eğitsel oyunların eğitim, sağlık ve sosyal değeri tam olarak anlatılmamıştır. Eğitsel olarak hiçbir zaman boş zamanın uğraşısı olmayıp en önemli eğitim egesidir. Oyunların fizyolojik, psikolojik ve pedagojik değeri büyüktür. Amacına uygun seçildiği takdirde, istenilen hedefe kolaylıkla ulaşılır. Kuvvet, çabukluk ve becerilerinin artırılması oyun formları içinde çocuk zorlanmadan zevk ve heyecanla işlenir. Top alıştırmaları ile ilgili yetenekleri artırılır. Oyunun yalnız fizyolojik yararları ile yetinmek haksızlık olur. Oyunun eğitimdeki pedagojik değeri önemli bir yer tutar. Oyun arkadaşlık duygusunu, toplu halde iş yapma, dürüstlük ve saygılı olma, kurallara uyma ve liderlik özelliğini geliştirir. Oyun hür bir dimağın özgür bir davranışdır. Çocuk oyunu içinde bakılardan uzak ne ise odur. Böylece eğitimci çocuğun en doğal halı ile tanır, ona yaklaşır. Onu oyun içinde yoğurur. Ders yapısı

bakımından oyun çocuğun ruhen ve fırfken esas ders konusuna hazırlar. Dersin sonunda oynanan oyunlarla çocuk dilenir ve gelecek derse hazır bir psikoloji ile derse hazırlanır. Eğitsel oyunlar çocuğun hareket gereksinmesine cevap verdiği gibi ayrıca çocuğu ileride yonacağı büyük sportif oyunlara hazırlar. İyi bir takım oyuncusu geleceğe dönük, aydın ve aktif bir kişiliğe sahiptir. Oyun yerine göre en iyi öğretim aracıdır. Oyun, çocukların taklit yeteneklerini ve zekâlarını geliştirir. Hayal dünyalarını zenginleştirir. Bütün bunlar da karakterin gelişip olgunlaşmasında en önemli etkindir. (HALİLOĞLU..2002.s:5,6)

3.9 Beden Eğitimi Dersinde Eğitsel Oyun

Bu bölümde amaç; oyunun zevk ve yarışma duygusundan yararlanılarak, oyuna katılanların fiziksel ve zihinsel yeteneklerini geliştirmek, sağlıklı bir yapıya kavuşturmadır. Özellikle anaokulu, ilkokul ve ortaokullarda, beden eğitimi çalışmaları, çocuklar için sıkıcıdır. Oyunla eğitim çalışmaları yapıldığında, hem zevkli, hem de daha uzun süreli çalışmak, katılımı artırmak mümkündür. (HAZAR.1996 s:36)

3.10 Spor Eğitiminde (antrenmanda) Eğitsel Oyun

Spor eğitimi temel beden eğitiminin özelliklerini içine almakla beraber, daha uzun süreli, daha yoğun ve daha katı kuralları olan bir yapı gösterir. Beden eğitimi çalışmalarında olduğu gibi, sporda (antrenmanda) oyunun kullanılmasında zevk ve mücadele özellikleri ağırlıktadır. (HAZAR. 1996 s:37)

4. FUTBOL NEDİR

Futbol geniş alanı içinde kendine has oyun kuralları içinde oynana bir takım oyundur. Oyun alanında yer alan oyuncuların hücum ve savunma davranışlarıyla gol atıp, gol yememe esasına dayanan sonucunu kalelere atılan gollerin belirlediği, kaleci dışında oyuncuların elleri hariç vücutlarının her yerini kullanarak oynanan gol esasına dayanan çeşitli oyun düzenlerini içine sistemli bir oyundur. (HALİLOĞLU 2001 S:2)

4.1 Futbolun Tarihçesi

Futbolun ilk defa hangi tarihte ve nerede oynandığı kesinlikle bilinmemektedir. Bilinen gerçek şudur ki tarihin ilk İlkel insanları dahi yuvarlak cisimlerle oynamaktan zevk duymuşlardır. Nedense tüm canlı yaratıkların yuvarlanan zıplayan cisimleri tekmelemek arzusu vardır. Tarih öncesi devirlere ait olup kazılarla ortaya çıkarılmış belgelerde, bazı ilkel insan topluluklarında top yerine insan kurukafalarının tekmelenerek futbola benzer oyunları oynadığı açıkça görülmüştür (SOMALI.1989.s:7)

Futbol oyunun, ilk olarak nerde ve hangi tarihte oynadığı kesin olarak bilinmemektedir. Eski yunanların “EPİSKİROS” Romanlıların “HARPASTUM”, Türklerin “TEPÜK” adını verdikleri tarihi eserlerinden Asya’ da Çin, Japonya, Hindistan, Afrika’da Mısır; Amerika’da Meksika, Avrupa’da Yunanistan, İtalya, Fransa ve İngiltere, değişik kaynaklara göre futbolun ilk oynadığı ülkelerdir. (URARTU.1994 S:5)

Tarihi değer taşıyan birçok eserlerden ve zamanımıza kadar kalmış olan bazı anıtlardan anlaşıldığına göre futbolun mil latan önce 3000 yıllarında, Asya ve

Mısır’da kuralsız el, kol, ayak, hatta rakip ile mücadele şeklinde oynadığı öğrenilmiştir. (SAÇAKLI, KALE, ÖZDEMİR, GÖKÇE.1995.S:19)

Çin kaynaklarına göre futbol İ.Ö.2697 civarında efsanevi “beş imparator”dan biri Huang -ti zamanında oynanmaya başlamıştır. Amaç askerlerin savaş becerilerini geliştirmektir. (HALİLOĞLU 2001 S:2)

Yunan şairi HOMERUS’ un M.Ö. 100 yıllarında yazdığı “ODİSE” eserinde günümüz futbolunun andıran bir oyunu SPARTA’ da askerlerin belli belirli kurallarda oynadıklarından ve adının da EKISKYRES olduğundan bahsedilmektedir. (İNAL.2004.S:18)

Futbolun tarihi o kadar eskidir ki zaman zaman her ülke bu sporun ilk defa kendi ecdatların tarafından icat edildiğini iddia etmekte geri kalmamışlardır. Oysa tarihçeler Milattan 2500 yıl önce Çin askerlerinin toprağa dikilmiş kazıklar arasında topa benzer bir cinsi geçirerek iddialı yarışmalar yaptıklarını yazmaktadırlar. İmparator Huang-Ti nin askerlerine çeviklik kazandırması için bu oyunları teşvik ettiği de tarihi belgelerle sabittir. (SOMALI.1989.s:7)

Maya Aztek ve diğer Orta Amerika kavimlerinin kolomb öncesi döneme ait top oyunları ile bizim bildiğimiz futbol arasında çok az sayıda benzerlikler olmasına karşın eski Çinlilerin ts’u kü adlı oyunu günümüz futboluna şaşırtıcı derecede benzemektedir. Bu anlanda futbolu ilk olarak eski Çinliler bulmuşlardır. Belki de futbolu efsanelerinde iddia edildiği gibi milattan önce üçüncü bin yılında diğer bir değişlerde, bu oyunun Çin kökenli olduğundan bihaber Avrupalıların futbolu ortaçağın sonlarında keşfetmelerinden iki veya üç bin yıl önce oynamaya başlamışlardır. (HALİLOĞLU 2001 S:2)

12. yüzyılda futbol oyunu İngiltere’de öylesine bir rekabet havası yaymıştır ki, III. Edward, şehirler ahalisini birbirlerine düşman kılacak kadar ileri giden bu rekabeti ortada kaldırmak için, FUTBOLU YASAKLAMAK zorunda kalmıştır. Yine tarihin yeryüzüne çıkarılmış birçok belgelerinden öğrenildiğine göre top oyununun

ayakla oynana ilk uygulanmasına, Sümer Türkleri' nde de rastlanmaktadır.(SOMALI 1989.S:7,8)

Asya'dan sonra Avrupa da futbolun izlerine rastlamak mümkündür. Yunan şairi Homeros ünlü eseri Odisea da futbola benzer top oyunlarından söz etmiştir. M.Ö 100 yılında Yunan şehirlerinden sparta da futbol belirli kurallarla oynanmıştır. Bu oyuna Episkiros adı verildi Gerçekten bu oyunun Romanlılara da buradan seçtiği özellikle askerler arasında Harpastum adı verilen benimsediği kanıtlanmıştır. (HALİLOĞLU 2001 S:3)

4.2. Avrupa'da Modern Futbolun Gelişimi

Futbola benzeyen birçok oyun, değişik kültürlerin tarihlerin içinde bulunmuş ve oynanmıştır ve bunların bazıları binlerce yıllık izler bırakmışlardır. Fakat günümüzün futbolunun doğuşu futbolcuların derinden yapılmış bazı kurallar içerisinde oyun oynadıkları yer alan İngiltere adalarında olmuştur. Fute-Ball adıyla kronikleşen ve gizli yerlerde korunan orta çağın çılgın ve asi zamanlarından sonra 19.y.y.' da İngiltere'de kraliçe devrinde belli bir düzen içerisinde futbol oynamaya başladı.

1837'de Victoria tahta çıkartıldığında ülkenin endüstrileşmesi ekonomik olarak bir gelişme sağladı ve çalışma zamanlarında artan boş zaman artımı ile başta işçiler olmak üzere ülkede spora katılım arttı.

Yüzyılın ortalarında ünlü devlet okullarının bazıları örneğin Eton, Rubi, İdarrow ve Wiachester gibi bir moderlizasyon sürecine girdiler. Başlangıçta eğlencenin dışında katı kuralları da vardı ve bu kurallar her birimde farklı idi. Ancak okulların birbirleri ile bu oyunu oynama sürecinde kurallar standart'a kavuşmaya başladı.1848 yılında "Cambridge Kuralları" olarak bilinen kurallar benimsendi.(ANONYRNOUS 1997)

1857 İlk futbol kulübü Sheffield United kuruldu. Futbol bugünkü şeklini 12 İngiliz kulübü'nün 1863 yılında Londra'da ki “ FreeMason” un meyhanesinde imzaladıkları ve bugünde uygulanan futbol kuralları üzerine kesin anlaşmaya göre klüpler Cambridye Üniversitesinin 1848 yılında belirlediği kuralları benimserler.

Londra anlaşması ne oyuncu sayısı ne sahanın genişliğini ne kalenin yüksekliğini nede maçların süresini sınırlıyordu. Maçlar iki üç saat sürüyor ve top uzaklara kaçtığında oyuncular aralarında sohbet edip sigara içiyorlardı. Ofsayt kuralları ise, o zamanda bile uygulanıyordu. Bu tarihten sonra (1863), futbol diğer Avrupa ülkelerine ve bütün dünyaya yayıldı.

1863 Futbol birliği kuruldu.

1863 Futbol birliği kuralları resmi olarak kabul edildi. İç kurallarda anlaşıldı.

1870 yılına doğru takımlar savunma, orta saha ve hücum açısından organize olabilirler. Oyuncu sayısı da 11 kişi ile sınırlandırıldı.

1871 ‘ de kaleci ortaya çıktı. Kaleci diğer oyunculardan farklı olarak topa tüm bedeni ile müdahale edebilir.

1871 İlk büyük organizasyon yapıldı. İngiltere futbol federasyonu kural kupası düzenledi.

1872 yılında ise hakem ortaya çıktı. O zamana kadar oyuncuların kendileri hakemlik yapıyorlar yaptıkları hataları kendileri cezalandırıyorlardı.

İlk milli maç 1872 yılında İngiltere ile İskoçya arasında oynadı.(0-0)

Bu gelişmelerin arasında futbol 1874 – 1895 yılları arasında Avrupa ülkelerinde yayılmaya başladı.

1875 yılında kale direklerine üst direkler eklendi.

1876 yılında köşe vuruşu uygulanmaya başlandı.

1879 profesyonelliğe ilk adım ve para ile transfer yapıldı.

1882 yılında İngiliz yöneticiler taç atışının, elle yapılmasına izin verdiler.

1886 ofsayt kuralları uygulanmaya başlandı.

1890 yılında ise sahanın sınırları kireçle çizildi ve ortasına bir daire yerleştirildi. Aynı yıl kalelere ağ'da gerildi.

1890 futbol oyununun sevk ve idaresinde tek yetkilinin hakem olduğu karara bağlandı.

1891 yılında hakemler ilk kez sahaya girdiler. O tarihe kadar maç sahanın dışından seslenerek yönetiliyorlardı. İlk penaltı cezası bu tarihte verilmiştir.

1893 Amerika kıtasının ilk federasyonu Arjantin'de kuruldu.

1899 oyun süresi ve saha ölçüleri kurallarla belirlendi.

1904 yılında Paris'te FİFA (Uluslar arası Futbol Federasyonu) kuruldu.

1908 Futbol olimpiyatlara dahil edildi. İlk şampiyonluğu İngiltere kazandı. Futbolun Olimpiyat oyunlarında ki geçmişi olaylarla doludur. İlk olarak sadece gösteri sporu idi ve ilkeleri belirlemek amacı ile oynanmasına izin verildi.1896 ' da Atina'da ki program sadece 9 spor dalını içeriyordu. Futbol maçları sadece olayı cazibeli kılmak için vardı.1904 Kuzey Amerika'nın St. Louis kentinde futbol ilk defa olimpiik programa dahil edildi.(ANONYRNOUS 1986)

28 Mayıs 1928 Amsterdam'da FİFA Kongresi dünya şampiyonasının oluşturulmasına karar verdi. FİFA'nın 3.başkanı Joles RİMET dünya kupasının babası idi. FİFA kongresi 1929 yılında toplandı ve 6 aday içinde olimpiyatı iki

kazanan Uruguçy’i ilk dünya kupasını düzenlemek üzere seçti.18 Temmuz 1930 tarihinde 1.Dünya kupası Sentenerio stadyumunda açıldı.30 Temmuz 1930 tarihinde Arjantin ve Uruguay finalde karşılaştı ve Uruguay Arjantin’i 4-2 yenerek ilk dünya kupasının sahibi oldu. (ANONYRNOUS 1986)

1930 yılına gelindiğinde dünya kupası maçları, olimpiyat oyunlarından sonra dünyanın en büyük spor odağı haline geldi.

1938 Onyeddi kurul kabul edildi.

1954 Avrupa futbol birliği kuruldu.

1956 Avrupa şampiyonası finalleri yapıldı.

1960 Avrupa futbol şampiyonası finalleri yapıldı.

Böylece Avrupa’da Dünya’da futbol ilişkisi her geçen gün artarken endüstri ve sanayi haline geldi. Astronomik rakamlarla futbolcu transfer edilmeye başlandı. (ANONYRNOUS 1986)

4.3 Türkiye’de Futbol

Tarihe ışık tutan bir belge olarak Ünlü Türk Düşünürü Kaşkarlı MAHMUT un Divan-ül Lugat el Türkün birinci cilt eserinde, eski Türklerin futbol adı verilen oyunun çok benzeri olan bir türünü oynadıkları yazılıdır. AYRICA çeşitli kaynaklarda “TEPÜK” adıyla geçen bu oyunun modern kurallarını anımsattığı açıkça belirtilmiştir. (SOMALI 1989.s:7)

Modern futbolun Türk toplumuna girmesine 19 yy.ın sonlarına rast arasında gelişmemiştir. Futbol, Osmanlı toprakları üzerinde ilk defa gayrı Müslimler ve ülkede yaşayan yabancı uyruklular tarafından oynanmıştır. Sosyal ve idari bakımdan

Başkent İstanbul'a uzak ve rahat olan iki şehir Selanik ve İzmir futbol oyunun ilk taraftarlarını bulduğu yerlerdir.1875 yılında Selanik de 1877 İzmir hafta tatillerinin ve yaz akşamlarının en büyük eğlencesi olmuştur İzmir de **futbolu ilk oynayan** İngilizlerdir. Daha sonra bunlara Giraut, Wittal ve Charnaud aileleri de katılmıştır. (URARTU.1994.S:12)

İngilizler 1894 de İzmir de Football Club Smyrn –i kurmuşlardı. Bornova semtinde oturan İngilizler kendi aralarında futbol oynanmışlardır. Zamanla bunlara Rum gençleri de katılmıştır. Selanik de 1890 yılında İngiliz Rum ve İtalyan gençleri arasında büyük bir futbol rekabeti başlamıştır.1891 de Cyeling Club kurulmuş atletizm, bisiklet ve futbol alanında önemli rekabet ortamına geçilmiştir.1896 da Sporting Club ün kurulmasıyla futbolda rekabet ortamına gelmiştir. Kırmızı –Beyaz ve Mavi- Beyaz formlarıyla Cyeling ve Sporting kulüpleri her sene iddialı futbol maçları düzenlenmişler, atletizm, bisiklet jimnastik yarışmalarıyla da hakla spor sevgisini aşılamışlardır. 1990 yılının başlarından itibaren teker teker tesis edilmeye başlanan TÜRK KULÜPLER'nin II Meşrutiyetin ilan ve Cemiyetler kanunu'nun çıkmasıyla tescil muamelelerini yaptırmalar sonucunda başta Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş in futbola gereken önemini vermelerinden sonradır ki Türkiye de futbol yerleşip gelişim göstermiş halkın bir numaralı sporu olmuştur. İstiklal Savaşının sonralarına doğru, ilk resmi spor teşkilatımız olan Türkiye İdman Cemiyetleri ittifakı kurulmuştur (1992) Türk FUTBOL FEDERASYONU 1923 yılında kurulmuştur ilk futbol federasyonu başkanı Yusuf Ziya ÖNİŞ'tir. Türkiye de ilk milli maçını 1923 yılında Romanya ile yapmış 1,1 beraberlik kalmıştır. (HALILOĞLU 2001 S:5)

Futbolun Türk toplumuna girmesi ondokuzuncu yüzyılın sonlarında rastlar. Futbol oyunu o dönemde bazı dini inançların da etkisiyle Müslüman Türkler arasında gelişmemiştir. Futbol, Osmanlı toprakları üzerinde ilk defa gayri Müslimler ve ülkede yerleşmiş bulunan yabancı uyruklular tarafından oynamıştır. İngilizler 1894 yılında İzmir de Football Clup Smyrn' 1 kurmuşlardır. Bornova semtinde oturan İngilizler, kendi aralarında futbol oynamışlar ve zamanla bunlara Rum gençlerinde katılmışlar.(SAÇAKLI, KALE, ÖZDEMİR, GÖKÇE.1995.S:20,21)

4.4 Futbol Eğitiminde Oyun

Futbolun kendisin de bir oyun olduğu için, futboldaki tüm becerilerin oyunsal forumda gerçekleştirilmesi başlangıç, hatta performans şamasında futbolculara daha cazip gelmektedir. Fakat oyunlarında amaçlı olarak seilmişi, amaca uygun düşen oyun tipi ve sürelerine dikkat edilmesi gerekir. Örneğin ocuklarda koordinatif yetilerin geliştirilmesine yönelik olarak oyunlar çok zengin olmakla birlikte, futbol temel eğitiminde amaçlı oyunlarda yeterince yararlanılmaktadır. Antrenmanlar çoğu kez çocuklar için kuru ve sıkıcı araştıralar ve yüklenmeler bütünü olarak plan maktadır. Oyunların eğitimi yönündeki katkılarının yayında çocuğun psikolojik gereksinmelerini karşılaşması yönünde de yararlı bulunmaktadır.

Bir günlük antrenman programının tüm devrelerinde (ısınma, ana bölüm ve bitiriş devrelerinde)farklı karakterdeki oyunlardan sürekli olarak yararlanabilir. Bu tür bir uygulama antrenmanın neşeli geçmesini sağlar. (HALİLOğLU 2001.s:11).

5. MATERYAL METOD

Çalışmanın evreni Ankara, örneklemini ise Bahçelievler ilköğretim kız ve erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Bu yapılan çalışmaya 12 kız 12 erkek katılmıştır. Bu sayının 12 sini kontrol 12 sini denek grup oluşturmaktadır.

Kontrol grubu öğrencileri programdaki beden eğitimi derslerine katılırken denek grup öğrencilerine ise bu ders saati süresinde, futbol becerinin geliştirmesine yönelik oyunlar oynatılmıştır. Denek grubu ile yapılan çalışma 12 hafta boyunca devam etmiştir. 12 hafta süresince her hafta, haftada iki gün ve günde bir saat olmak üzere denek grubuna futbol becerilerinin geliştirmesi amacıyla eğitsel oyunlar oynatılmıştır. Ve bu 12 haftanın başlangıcında (ön test)ve 12 hafta sonrasında yine (son test)uygulanmıştır.

Gruplara futbol becerilerinin tespit edilmesine yönelik üç test uygulamıştır. Bu testler ön test ve son test olmak üzere iki kez uygulanmıştır.

Uygulanan testler.

1. Şut duvarı testi.
2. Slalom yaparak süratli top sürme testi.
3. 41m.yön değiştirerek süratli top sürme testi.

Oynatılan eğitsel oyunlar uygulanan fiziksel beceri testlerine yöneliktir. Bunlar;

1. Şut atma yarışı.(HALİLOĞLU.2001.s:67.)

2. Duvar şutu. .(HALİLOĞLU 2001.s:56)
3. Top ile slalom yarışı(HALİLOĞLU.2001.s:44)
4. Dribling yarışı. (KOÇAK.1990.s:64)
5. Topla alışma egzersizleri ve oyunları. (KOÇAK 1990.s:62.63)
6. İçüstü ve iç vuruşla kaleye şut oyunu(temel futbol eğitimi. Mehmet Koçak.1990.s:68.69)
7. Toplarla stafet yarışı.(HALİLOĞLU 2001.s:74)
8. Şut atarak sağlık topunu vurma. .(HALİLOĞLU 2001.s:97.)
9. Duvar şutu. .(HALİLOĞLU 2001.s:132.)
10. Yengeç futbol. .(HALİLOĞLU.2001.s:42.)
11. Sınırlı bir alanda driblikle yakalamak. (KOÇAK 1990.s:61)
12. Avcılar. .(HALİLOĞLU. 2001.s:47)
13. Şut atarak gol atma oyunu. (HALİLOĞLU 2001.s:130.)
14. 2x3:1 kaleye şut atma.(HALİLOĞLU 2001.s:132.)
15. Top sürme yarışı. .(HALİLOĞLU 2001.s:66.)

6. BULGULAR

Tablo : 1 Çalışmaya katılan bayan, erkek deney ve kontrol grubunun fiziksel karakteristikleri

Değişkenler		N	Yaş (yıl)		Boy (cm)		Vücut ağırlığı (kg)	
			X	SS	X	SS	X	SS
Bayan	Deney grubu	12	12,00	0,00	153,33	6,92	39,83	12,50
	Kontrol grubu	12	12,00	0,00	153,00	7,92	43,33	11,04
Erkek	Deney grubu	12	12,00	0,00	160,17	7,41	52,83	8,30
	Kontrol grubu	12	12,00	0,00	156,17	9,54	50,17	7,17

Çalışmaya katılan denek ve kontrol grubunu oluşturan kız ve erkeklerin yaş, boy ve vücut ağırlığı ortalamaları yukarıdaki tabloda görüldüğü gibidir.

Tablo : 2 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Kontrol grubunun Şut duvar testinin birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler		N	X	Xi-Xii	SS	SH	t.	p
Bayan	1. ölçüm	12	9,33	,00	3,58	1.461	0,000	1,000
	2. ölçüm	12	9,33					
Erkek	1. ölçüm	12	10,00	-2,33	1,86	0.759	3,070*	0,028
	2. ölçüm	12	12,33					

*p<0.05, **p<0.01

Tabloda görüldüğü gibi:Şut duvar testinde kontrol grubunda 1. ölçüm ile 2. ölçüm arasında aritmetik ortalamalar arası farka ait T testinde bayanlarda anlamlı bir farklılık gözükmezken erkeklerde 0.05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık gözlenmiştir.

Tablo : 3 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Deney grubunun Şut duvar testinin birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler		N	X	Xi-Xii	SS	SH	t.	p
Bayan	1. ölçüm	12	7,67	-3,33	3,08	1.257	2,654*	0,045
	2. ölçüm	12	11,00					
Erkek	1. ölçüm	12	10,67	-7,17	4,79	1.955	3,663*	0,015
	2. ölçüm	12	17,83					

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek gruplarının şut duvar testinin 1. ve 2.ölçümlerini karşılaştırdığımızda her iki grupta da 0.05 anlamlılık düzeyinde fark olduğu gözlenmiştir.

Tablo : 4 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Kontrol grubunun 41 metre yön değiştirerek top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler		N	X	Xi-Xii	SS	SH	t.	p
Bayan	1. ölçüm	12	30,46	3,75	3,45	1.408	2,668*	0,044
	2. ölçüm	12	26,71					
Erkek	1. ölçüm	12	21,89	0,01	3,33	1.359	0,006	0,995
	2. ölçüm	12	21,88					

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek kontrol grubunun 41 m. yön değiştirerek top sürme testi 1. ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında bayanlarda 0.05 anlamlılık düzeyinde fark varken erkeklerde fark olmadığı gözlenmiştir.

Tablo : 5 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Deney grubunun 41 metre yön değiştirerek top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler		N	X	Xi-Xii	SS	SH	t.	p
Bayan	1.ölçüm	12	33,65	4,65	5,97	2.437	1,908	0,115
	2. ölçüm	12	29,00					
Erkek	1. ölçüm	12	23,42	2,92	3,16	1.290	2,262	0,073
	2. ölçüm	12	20,50					

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek grubunun 41 m. yön değiştirerek top sürme testi 1.ve 2.ölçümleri karşılaştırıldığında her iki grupta da 0.05 anlamlılık düzeyinde fark olmadığı gözlenmiştir.

Tablo : 6 Çalışmaya katılan bayan ve erkek Kontrol grubunun Slalom yaparak süratli top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler		N	X	Xi-Xii	SS	SH	t	p
Bayan	1. ölçüm	12	27,12	4,05	3,79	1.547	2,619*	0,047
	2. ölçüm	12	23,07					
Erkek	1. ölçüm	12	23,43	4,61	3,83	1.563	2,945*	0,032
	2. ölçüm	12	18,82					

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek kontrol grubunun slalom yaparak süratli top sürme testi 1. ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında 0.05 anlamlılık düzeyinde ir farklılık olduğu her iki grupta da gözlenmiştir.

Tablo : 7 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney grubunun Slalom yaparak süratli top sürme testi birinci ve ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler		N	X	Xi-Xii	SS	SH	t	p
Bayan	1. ölçüm	12	33,90	10,22	2,48	1.012	10,089**	0,000
	2. ölçüm	12	23,68					
Erkek	1. ölçüm	12	19,43	3,80	2,88	1.175	3,233*	0,023
	2. ölçüm	12	15,64					

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek grubunun slalom yaparak top sürme testi 1. ve 2 . Ölçümleri karşılaştığında bayanlarda 0.01 anlamlılık düzeyinde, erkeklerde ise 0.05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo : 8 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının şut duvar testi birinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler	grup	N	X	SD	Xi-Xii	t	P
bayan	Kontrol	12	9.33	1,51	1,67	1,597	0,141
	Deney	12	7.67	2,07			
Erkek	Kontrol	12	10.00	2,37	0,67	0,359	0727
	Deney	12	10.67	3,88			

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol gruplarının şut duvar testi 1. ölçümleri karşılaştırıldığında bayanlarda ve erkeklerde anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo : 9 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının 41m yön değiştirerek top sürme testi birinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler	grup	N	X	SD	Xi-Xii	t	P
bayan	Kontrol	12	30,46	3,56	-3,19	1,211	0,254
	Deney	12	33,65	5,38			
Erkek	Kontrol	12	21,89	3,05	-1,53	0,844	0,418
	Deney	12	23,42	3,21			

*p<0.05, **p<0.

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol grupların 41m yön değiştirerek top sürme testi 1. ölçümleri karşılaştırıldığında hem bayan hem de erkeklerde anlamlı bir farklılık olmadığı gözlenmiştir.

Tablo : 10 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının slalom yaparak süratli top sürme testi birinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler	grup	N	X	SD	Xi-Xii	t	P
bayan	Kontrol	12	27,12	3,84	-6,78	3,590**	0,005
	Deney	12	33,90	2,59			
Erkek	Kontrol	12	23,43	4,84	4,00	1,752	0,110
	Deney	12	19,43	2,79			

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek, denek ve kontrol gruplarının 1. ölçümleri karşılaştırdığında bayanlarda slalom testinde 0.01 anlamlılık düzeyinde fark görülmektedir. Erkeklerde ise anlamlı bir farklılık olmadığı gözlenmiştir.

Tablo : 11 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının şut duvar testi ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler	grup	N	X	SD	Xi-Xii	t	P
bayan	Kontrol	12	9,33	2,34	-1,67	1,420	0,186
	Deney	12	11,00	1,67			
Erkek	Kontrol	12	12,33	2,58	-5,50	3,365**	0,007
	Deney	12	17,83	3,06			

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol gruplarının duvara şut testi 2. ölçümleri karşılaştırıldığında bayanlarda anlamlı bir farklılık görülmezken erkeklerde 0,01 anlamlılık düzeyinde farklılık gözlenmiştir.

Tablo : 12 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının 41m yön değiştirerek top sürme testi ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

D eğişkenler	grup	N	X	SD	Xi-Xii	t	P
bayan	Kontrol	12	26,71	1,74	-2,30	2,182	0,054
	Deney	12	29,00	1,90			
Erkek	Kontrol	12	21,88	3,25	1,38	0,796	0,445
	Deney	12	20,50	2,73			

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol gruplarının 41m.yön değiştirerek top sürme testi ikinci ölçümleri karşılaştırıldığında bayanlarda ve erkeklerde anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo : 13 Çalışmaya katılan bayan ve erkek deney ve kontrol gruplarının slalom yaparak süratli top sürme testi ikinci ölçümlerinin karşılaştırılması

Değişkenler	grup	N	X	SD	Xi-Xii	t	P
bayan	Kontrol	12	23,07	3,43	-61	424	0,681
	Deney	12	23,68	0,87			
Erkek	Kontrol	12	18,82	4,13	3,18	1,841	0,095
	Deney	12	15,64	0,93			

*p<0.05, **p<0.01

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol gruplarının slalom yaparak süratli top sürme testi ikinci ölçümleri karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

7. TARTIŞMA

Araştırmamızda yer alan kız ve erkek, denek ve kontrol gruplarına futbol becerilerine yönelik üç test uygulanmıştır. Bunlar ş ut duvar testi, 41m yön değiştirerek top sürme testi ve slalom yaparak süratli top sürme testidir.

Tablo 2’de kontrol grubu bayan ve erkeklerin ş ut duvar testi kendi aralarında 1. ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında erkeklerde anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Bu sonuç; gelişim özelliklerinde bu yaş grubu “erkek çocukların daha geniş kas aktivitelerini içeren büyük motor becerilerinde başarılı olurken, kızlar el becerilerinde başarılı olurlar” (ARİ. 2003,s:74) ifadesi ile yorumlanabilir.

Tablo 3’te bayan ve erkek, denek ve kontrol grupların ş ut duvar testi 1.ve 2. ölçümlerin kendi aralarında karşılaştırıldığında hem bayanlarda hem de erkeklerde anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.

İnan’ nın (1989) yaptığı araştırmada da “düzenli beden eğitimi çalışmaları yapan kız ve erkek grupları ile yapmayan kız ve erkek grupların top fırlatma testi sonucunda düzenli beden eğitimi çalışmaları yapan grubun lehine önemli bir fark bulunmuştu.”

Tablo 4’te bayan ve erkek kontrol grubu kendi aralarında 41 m. Yön değiştirerek top sürme testi 1.ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında bayanlarda anlamlı bir fark görülmemektedir.

Denek grubunu Tablo 5’te 41m. yön değiştirerek top sürme testi 1.ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında ise hem bayanlarda hem de erkeklerde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Slalom yaparak süratli, top sürme testi sonuçlarına bakıldığında Tablo 6’da bayan ve erkek kontrol gruplarının 1.ve 2. ölçümleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Denek grubu bayan ve erkeklerin Tablo 7’de slalom yaparak top sürme testinde ise yine hem bayan hem de erkeklerin 1.ve 2. ölçümleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Ancak denek grubu erkeklerinde 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık görülürken bayanlarda 0,01 anlamlılık düzeyinde farklılık görülmektedir. Bayanların bu teste erkeklerden daha iyi bir gelişme gösterdiği söylenebilir.

İri’nin (2003) yaptığı araştırmada “beden eğitimi derslerine giren, girmeyen ve hem beden eğitimi dersine girip hem de haftada üç gün antrenman yapan öğrencilerin aerobik güç, anaerobik güç, pence kuvveti esneklik sürat ve solunum değerlerinde istatistik olarak beden eğitimi derslerine giren haftada üç gün antrenman yapan öğrencilerin daha iyi oldukları görülmüştür.”

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol grupların Tablo 8’de şut duvar testi 1. ölçümlerin karşılaştırıldığında anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Ancak, yine aynı grupların Tablo 11’de 2. ölçümleri karşılaştırıldığında erkeklerde 0,01 anlamlılık düzeyinde farklılık olduğu görülmektedir.

Bu sonuç; becerilere yönelik eğitsel oyunların denek grubu erkek öğrencilerinde olumlu yönde gelişmeye neden olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9’da ve Tablo 12’de bayan ve erkek denek ve kontrol gruplarının 41m yön değiştirerek top sürme testi 1.ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Çalışmaya katılan bayan ve erkek denek ve kontrol gruplarının Tablo 10’da 1. ölçümleri ve Tablo 13’te ikinci ölçümlerine bakıldığında yine anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

8. SONUÇ

Yapılan çalışmada gruplar arasındaki 1. ve 2. ölçümlerde yalnızca erkekler denek grubu şut duvar testinde anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Slalom yaparak süratli top sürme ve 41m. Yön değiştirerek top sürme testlerinde denek ve kontrol grubu 1. ve 2. ölçümleri arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Çünkü denek grubuna futbol becerilerine yönelik eğitsel oyunlar oynatılırken kontrol grubunda beden eğitimi derslerine devam ederek bedensel etkinliklerine sürdürmüşlerdir.

Tesadüfi olarak seçilmiş olan bu gruplardan eğitsel oyunların oynatıldığı denek grubuna kendi içerisinde bakıldığında şut duvar testinde bayanlar ve erkekler 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılıkla gelişme göstermişlerdir.

Denek grubu bayanlar ve erkeklerde slalom yaparak top sürme testi 1. ve 2. ölçümleri karşılaştırıldığında bayanlar 0,01 anlamlılık düzeyinde erkeler ise 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılıkla gelişme göstermişlerdir.

Oyunların çeşitli alanlarda kullanılarak etkili araştırılmış ve gerekliliği vurgulanmıştır.

Bulman' nın (1999) yaptığı çalışmada; “oyunun kalitesine bağlı olarak çocuğun zihinsel ve fiziksel yeteneği, alışkanlıkları ve kişiliği gelişir. Eğitimde oyunun kullanımı sanat eğitiminde de söz konusudur. Ana eğitimi içerisinde oyunun kullanılması gereklidir. Oyun sanat eğitiminde önemli bir eğitim aracı olarak kullanabilmelidir” demektedir.

Kalender (1999) ise yaptığı çalışmada “oyun ile kutsal faaliyet arasındaki özdeşleşmeyi tereddütsüz kabul etmek gerektiğini ve şekil açısından dini faaliyetler her açıdan oyundur ve katılanları başak bir evrene götürdüğü ölçüde özü itibariyle de oyundur” demektedir.

Taşlı'nın (2003) araştırması ilköğretimde İngilizce öğretiminde oyun tekniğinin erişiyeye etkisi üzere yapılmıştır. Bu çalışmada “ilköğretimde 4.sınıf İngilizce dersi öğretiminde oyun tekniği uygulanan grup ile geleneksel yöntemin uyguladığı grubun erişileri arasında fark vardır. Denencesine ilişkin bulgulara göre deney grubu ve kontrol grubunun son test puanları arasında $p<0,05$ düzeyinde deney grubu lehine anlamlı fark tespit edilmiştir.”

“Tarih öğretiminde oyun” konulu çalışmasında DOĞANAY’ da (2002) “ oyunun kurallara uymakla ilgili, teknik kullanılması, bireyin fiziksel zihinsel yetenekleri geliştirici, yaşantıyı zevkli kalıcı, sanatsal ve estetik nitelikleri ve beceriye geliştirici etkinlikler olduğunu ” vurgulamıştır.

Yenal (2002) çalışmasında “beden eğitimi ve spor etkinliklerine düzenli olarak katılan deney grubu öğrencilerinde kontrol grubu öğrencilerine göre motor beceri ve yetenek testlerinde $p<0,01$ düzeyinde belirgin bir gelişme kaydedildiğini belirtmektedir.”

İnan'ın (1989)yaptığı çalışmada da “okul öncesi 6 yaş grubu beden eğitimi etkinliklerine düzenli devam eden ve düzenli devam etmeyen gruplar arasındaki motor becerilere yönelik yapılmış tüm testlerde düzenli beden eğitimi yapan grup lehine anlamlı farklılık olduğu” belirlenmiştir.

KAYNAKLAR

ANONYMOUS,; **Football History Lews of The Game Referees**, F.I.F.A, S.Witurld, Zurih, 1986.

ARACI, H; **Okullarda Beden Eğitimi** (Üçüncü Baskı). Nobel Yayınları, Ankara, 2001.

ARI, R.; **Gelişim ve Öğrenme**(Birinci Baskı). Atlas Kitabevi, Konya, 2003.

BİNBAŞIOĞLU, C.;**Eğitim Psikolojisi** (Yedinci Baskı), Kadıoğlu Matbaası.Ankara, 1990

BULMAN, D; **Sanat Öğretiminde Oyun Yöntemi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Anabilimler Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı. Ankara, 1999,

CÖMERT, S.; **Oyun ve Rontlar**. (Birinci Baskı), Remzi Kitabevi, İstanbul, 1983

DOĞANAY, G.;**Tarih Öğretiminde Oyun**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi EĞİTİM Bilimler Enstitüsü Tarih Eğitim Anabilim Dalı,Ankara, 2002

DÖNMEZ, .N.;**Oyun Kitabı** (Birinci Baskı). Esin Yayın Evi, İstanbul, 1992

DÜNDAR U.;**Antrenman Teorisi** (Altıncı Baskı) Nobel Yayın, Ankara, 2003

FIDAN, N;**Okulda Öğrenme Öğretme** (Birinci Baskı), Alkım Yayınevi, Ankara, 1985

GÜNAY, M,YÜCE, A;**Futbol Antrenmanının Bilimsel Temelleri**.(ikinci baskı) Gazi Kitabevi, Ankara, 2001

HAKAN YENAL, T, (1996), **İlkokul İkinci Devre Çocuklarında**, Beden Eğitimi Spor Tekniklerinin Motorsal Beceri Ve Yetenek Gelişimleri Üzerine Etkileri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Spor Anabilim Dalı.

HALİLOĞLU, V.;**Futbolda Eğitsel Oyunlar** (Birinci Baskı) Bağırhan Yayın evi, Ankara, 2001

HAZAR, M.;**Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim**(Birinci Baskı) Tutibay LTD.ŞTİ., Ankara, 1996

İNAN, B.; **Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Çalışmalarının 6 Yaş Grubu Çocukların Motor Gelişimlerindeki Etkileri Üzerine Bir Araştırma**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Spor Anabilim Dalı, Ankara, 1989

İRİ, D.; **İlköğretim Okulları İkinci Kademesinde Beden Eğitimi Derisinin Fiziksel VE Fizyolojik Özelliklere Etkileri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Anabilim Dalı. Niğde , 2003,

KALE, R.;**Okul Öncesi Beden Eğitimi Ve Oyun Öğretimi**,(Birinci Baskı), Nobel Yayınevi, Ankara, 2003

KALENDER, M.; **Din Eğitiminde Oyun**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe VE Din Bilimleri Anabilimleri Anabilim Dalı Din Eğitimi Bilimler Dalı,İstanbul, 1999

KOÇAK, M.; **Temel Futbol Eğitimi** (Birinci Baskı) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayın, Ankara

MENGÜTAY, S.;**Okul Öncesi ve İlkokullarda Hareket Gelişim ve Spor.** (Üçüncü Baskı) Tutibay Yayın, Ankara, 1999

MURATLI, S.; **Çocuk ve Spor** (İkinci Baskı). Bağırhan Yayın, Ankara, 1997

NAL, N. A.; **Futbol'da Eğitim Öğretim**,(İkinci Baskı) Nobel Yayın. Ankara, 2004

ÖZKARA, A.; **Futbolda Testler** (Birinci Baskı) İlksan Matbaası, Ankara, 2002

ÖZMEN Ö.; **Futbol**,(11.Dizisi) Bağırhan Yayın evi., Ankara ,1999

SOMALI, V.;**Futbol ve Tarihi**,(Birinci Baskı),İnkılap Kitabevi.,İstanbul, 1989

SAÇAKLI, H., KALE K.,ÖZDEMİR. Y., GÖKÇE E., **Futbol**,(Birinci Baskı) İstanbul Teknik Üniversitesi Matbaası., İstanbul, 1995,

SAMUR. İ.; **Eğitici Öğretici Oyunlar**, Remzi Kitapevi. İstanbul, 1983

SEYRAK, H SUN, M.; **Çocuk Oyunları** (Birinci Baskı İzmir,).Müzik Eserleri Yayınları., İzmir, 1985,

TAŞLI, F., **İlköğretimde İngilizce Öğretiminde Oyun Erişye Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Niğde, 2003.

TAVŞAN, O.,; **09- 11 Yaş Grubu Çocuklarında Denge, Çabukluk, Sürat ve Atlama Yetenekleri** Konusunda Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı. İstanbul, 1997

TOPKAYA, İ, ATA TEKİN, T.; **Futbol Genel Kuramsal Bir Çerçeve ve Teknik ve Temel Taktik Öğretim** (Birinci Baskı), Nobel Yayınları, Ankara, 2004

TOPKAYA. İ.; **Oyun, Beden Eğitimi Ve Spor Öğretiminin Eğitsel Temelleri**,(Birinci Baskı), Nobel Yayın. Ankara, 2004,

ULUĞ, O, M.; **Niçin Oyun.** (İkinci Baskı) Özne Göçebe Yayın, İstanbul, 1999.

ULUSOY, A.; **Gelişim ve öğrenme.**(İkinci Baskı) Anı Yayıncılık., Ankara , 2003

URARTU, Ü.; **Futbol**, (Beşinci Baskı) İnkılap Kitap evi . Ankara , 1994

ÜLGİN, G. FİDAN, E. **Çocuk Gelişimi** (Beşinci Baskı) Milli Eğitim Basım Evi. , İstanbul, 1989

YİĞİT, M. E., , **Çocuk ve Gencin Eğitimi.** (Birinci Baskı) SİM.Matbaacılık Ltd.Şti. Ankara, 1985

EKLER**EK-A** UYGULANAN BECERİ TESTLER**EK- B** EĞİTSEL OYUNLAR

Uygulanan Beceri Testleri

1. TEST

BÖLÜM ADI : Teknik
 TEST NO : 06
 TEST ADI : Şut duvarı testi
 TEST AMACI : İsabetli şut atma düzeyini belirlemek.
 TEST YERİ : Şut duvarı olan saha veya spor salonu

TEST ARAÇ-GEREÇ MALZEMELERİ: Top, şerit metre, kule, şut duvarı.

TEST ÖN HAZIRLIĞI:

- Numaralı şut duvarının olmadığı yerde; kale enine ve boyuna kalın ve uzaktan görülebilir renkli bant ve şerit ile şut duvarına olduğu gibi bölümlere ayrılır.
- Numaralı şut duvarının hazır olduğu yerde; testi yapacak takımın düzeyine göre (12-14 yaş, 14-16 yaş, amatör, profesyonel vb.) duvardan 10,14 m. Veya ceza sahası çizgisi vb. uzak bir nokta belirlenir. Bu noktaya top konur. Sporcular hazır edilir.

a- 4 puan	c- 1 puan	a- 4 puan
b- 3 puan	c- 1 puan	b- 3 puan

a-alanı= 1.5m x 1.22m

b-alanı= 1.5m x 1.22m

c-alanı= 4.32m x 1.22m

Şekil 33: Şut duvarına isabetli şut atma testi puanlarının görünümü. Şut duvarın ve şut atma noktası arası penaltı noktası, ceza sahası çizgisi, 14m, 20m, 30m vb.uzaklıkta olabilir.

TEST UYGULAMASI VE UYARILAR :

- Test açıklanır, sporcu ısınır ve 4-5 deneme yaptırılır. Sporcu topun konulduğu yerden takım veya sporcu özel düzeyine göre belirlenecek

sabit uzaklıktan (3-6 m) koşarak gelir topu en çok puan getirecek kale bölümüne vurur. Vuruş tekrar sayısı herkes için 4-10 arasında olabilir.

- Sporcu bu atışları art arda yapar veya tüm sporcular sıra ile birer atış yapar ve daha sonra 2.,3., Atışlara geçilir.
- Test sırasında aynı top kullanılmalıdır. Vuruş yeri değişmemelidir. Vuruşlar hep aynı ayakla ve vuruş biçiminde(iç, iç üst vb.) yapılmalıdır. Vuruşlarda hep aynı çeşit ayakkabı kullanılmalıdır, kişiler farkı ayakkabılar (kimi futbol ayakkabısı, kimi salon ayakkabısı) kullanmamalıdır.

TEST ÖLÇME – DEĞERLENDİRME:

Sporcuların vuruş sayılarından isabetli olanlar değerlendirmeye alınır. Direk çizgisine, ara çizgiye çarpan toplar değerlendirmeye alınmazlar.

TEST UYARLAMALARI:

Yukarıdaki uygulamaya ek olan bu testte;

- Sporculara sadece sağ, sol ayakla iç, dış vb. vuruş yapmaları söylenebilir.
- Sporcuların istenecek belli bir noktaya atış yapmaları istenebilir.
- Profesyonel takımlarda şut duvarına olan uzaklık 20,30m vb. olabilir.
- Şut duvarına penaltı noktasına atış yapılabilir.
- Sporcu atış noktasının gerisinden öne, havaya attığı hareketli topa vuruş yapabilir.

- Sporcuya top, vuruş noktasının bulunduğu, alanda buluşacak biçimde yanlardan yerden havadan atılır.
- Sporcu bu hareketli toplara vuruş yapar.
- Şut duvarı olmayan yerlerde; özellikle kalenin yan ve köşelerine plastik(jimnastik) çemberi,araba tekerliği, şişirilmiş bisiklet lastikleri vb. takılarak atış yaptırılabilir.

TEST NORMLARI VE ÖRNEK UYGULAMA DEĞERLERİ :

1 -(4 PUAN)	3-(2 PUAN)	1.43cm	3- (2 puan)	1-(4 puan)
2-(3 PUAN)	4-(4 PUAN)		4-(1 puan)	2-(3puan)
1-(4 PUAN)	3-(3 PUAN)		3-(2 puan)	1-(1 puan)

Şekil 34: Şut duvarı numaralandırma ve puanlama örneği.Duvar topa atış yapılacak uzaklık 20m.dır. Gündüz, H ve ark. TFF Futbolda yetenekli Gençler için Özel Eğitim Uygulamaları(1991)

Değerlendirme				
Yaş grubu	Zayıf	Orta	iyi	Çok iyi
A Genç	1-6 puan	7-8 puan	9-10 puan	11-12 puan
B Genç	1-6 puan	7-8 puan	9-10 puan	11-12 puan
C Genç	1-5 puan	6-7 puan	8-9 puan	10-12 puan
D Genç	1-4 puan	5-6 puan	7-8 puan	9-12 puan

(ÖZKARA.2002 S: 299,300,301)

2. TEST

BÖLÜM ADI : Teknik

TEST NO : 10

TEST ADI : Slalom yaparak süratli top sürme düzeyi Gündüz, H ve ark

TEST AMACI : 30 m süratle slalom yaparak top sürme düzeyini belirlemek.

TEST YERİ : Futbol sahası, spor salonu

TEST ARAÇ- GEREÇ MALZEMELERİ: Futbol topu, şerit metre, fotosel (tele metrik kronometre), kule, bant veya kireç tozu.

TEST ÖN HAZIRILIĞI: Düz bir alanda top sürme testi için çıkış ve varış noktaları kule konarak, bant yapıştırılarak vb. belirlenir. Şekilde görülen aralıklarla slalom kuleleri, dikmeler yerleştirilir. Kronometre veya tele metrik kaplar kurulur, denenir.

Sporcu verilerini yazmak için form hazırlanır. Sporcular hazır edilir.

TEST UYGULAMASI VE UYARILAR:

Test açıklanır ve sporcu teknik çalışmalara özgü bir biçimde ısınır. Sporcu 2-3 defa testi dener. Bunlar değerlendirilmeye alınmaz.

Sporcu çıkış çizgisinin 1 m gerisinde topla bekler. Çık uyarını ve ya kendi isteği ile hızla topu sürerek çıkıştan varış noktasına olabildiğince kısa sürede ulaşmaya çalışır. Çıkış anında o tos ellerle veya kronometre ile zaman alınmaya başlanır. Varış anında çizgi geçildiğinde zaman alma işlemi başlanır. Varış anında çizgi geçildiğinde zaman alma işlemi durulur.

Sporcu testi 1,2 veya 3 kere uygular.

Sporcu kuleleri devirmeden aralardan geçer.

Test süresince aynı top kullanır. Bütün sporcular tek tip ayakkabı ile top sürerler (futbol ayakkabısı, salon ayakkabısı)

TEST ÖLÇME_DEĞERLENDİRME:

Sporcunun çıkış ve varış noktası süratle top sürme süresi alınır.

Soruncunun testi 2 veya 3 kere uygulama durumunda süreler toplanarak test uygulama sayısına bölünür, ortalama bulunur veya en iyi süre değerlendirmeye alınır.

TEST UYARLAMALARI

Yukarıdaki uygulamaya ek olarak bu testte;

- Sporcu topu her iki ayakla sürer
- Sporcu topu sadece sağ veya sol ayakla sürer.
- Test alanı uygulama düzeneğinde sağda bulunana A ve B bölümleri sol,C bölümü ise sağ tarafa alınarak dönüşlerin yönü değiştirilebilir.

TEST NORMALARI VE ÖRNEK UYGULAMA DEĞERLERİ:

Değerlendirme				
Yaş grubu	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi
A genç	15sn.altında	14 sn. altında	13sn.altında	12sn.altında
B genç	16sn.altında	15 sn. altında	14sn.altında	13sn.altında
C genç	17sn.altında	16 sn. altında	15sn.altında	14sn.altında
D genç	18sn.altında	17 sn. altında	16sn.altında	15sn.altında

Tablo : Slalom yaparak süratle top sürme testi düzey belirleme değerleri, Gündüz, h ve ark. TFF Futbolda yetenekli gençler için özel eğitim uygulamaları (1991).

TEST UYARLAMALARI

Yukarıdaki uygulamaya ek olarak bu test ;

- Sporcu sport testler rate monitor ile takılarak test öncesi, test süresince ve testten sonra toparlanma, dinleme sırasında 1...,2...,3...,4..., dakikalardaki KAH alınabilir.
- Testin birden fazla yapılması halinde testler arası en az 15 dakikalık dinlenme süresi verilir.
- Sporcu bu testi sağdan başlayarak yapar. Soldan başlayarak yaptığı ile karşılaştırılabilir.

TEST NORMLARI VE ÖRNEK UYGULAMA DEĞERLERİ

Puan	Santra Yuvarlağında Top Sürme Süreleri	Puan	Santra Yuvarlağında Top Sürme Süreleri	Puan	Santra Yuvarlağında Top Sürme Süreleri
20	< 40ve daha az sn	14	44,2-44,8	5	51,2-52,0
19	40,1-40,1	13	44,9-45,5	4	52,1-52,9
18	41,1-41,9	12	45,16-46,2	3	53,0-53,7
17	42,0-42,7	11	46,3-46,9	2	53,8-54,5
16	42,8-43,4	10	47,0-47,7	1	54,6-55,3
15	43,5-44,1	9	47,8-48,5	0	<55,3ve daha çok sn.
		8	48,6-49,3		
		7	49,4-50,2		
		6	50,3-51,1		

Tablo : Santra yuvarlağında zamanla karşı top sürme testi veri sürelerine karşı gelen not değerleri. Weineck (1992)alıntı (Leiterhandbuch Futbol, ETS Magglingen,1976)

(ÖZKARA..2002 S:310,311,312)

3.TEST

BÖLÜM ADI :Teknik

TEST ADI :01

TEST ADI :41 m .yön değiştirerek süratli top sürme testi.

W eineck j.(1992)alıntı Stiehler, G

Konzag, I, Döbler, H,(1985)

TEST AMACI :41m.süratle top sürme düzeyini belirlemek.

TEST YERİ :Açık alan –spor salonu

TEST ARAÇ-GEREÇ MALZEMELERİ: Şerit metre, kule veya dikmeler, top,kireç tozu, sport testler heart rate monitör, işaretleme bandı, kronometre veya fotosel.

TEST ÖN HAZIRLIĞI: Şekil:27 de görüldüğü gibi koşu parkuru şerit metre ile ölçülerek hazırlanır. Dönüş yerleri belirlenip, dikmeler konur. Kronometre veya fotosel denenerek hazır edilir.

TEST UYGULAMASI VE UYARILARI:

- Test açıklanır, sporcu ısınır ve 1-2 deneme yapar.
- Çıkış noktasında ayakta (yüksek çıkışta),sporcu süratle top sürmeye başlar ve test süresi almak için kronometreye basılır (fotosel çalışır).Şekildeki ok yönünde süratle top sürerek en kısa sürede varış noktasına ulaşır.

Koşu yolu sırası ve görevler:

1. Sporcu olabildiğince hızla top sürerek A noktasındaki dikmeyi sağdan döner,
2. 2.B noktasındaki dikmeye gelir,top sürerek onu soldan döner.
3. 3.C noktasındaki dikmeye koşar,top sürerek onu sağdan döner,
4. 4.D noktasındaki dikmeye gelir,top sürerek onu soldan döner,
5. 5.E noktasındaki dikmeye gelir,top sürerek onu sağdan döner,varış noktasına koşar.

6. Varış noktası topla geçildiği an test süresini alan kişi kronometreye basarak durdurur.
7. Dönüşlerin olabildiğince içten olması, dikmelere dokunulmaması gerekir.

TEST ÖLÇÜME VE DEĞERLENDİRME:

- Çıkış noktasında sporcunun topla koşmaya başlamasıyla birlikte süre tutar, yine aynı yerin hizasındaki varış çizgisini sporcü topla geçince zaman durdurulur.
- Sporcü 1 kez topla koşar, bu koşu süresi alınır.
- Sporcü 2–3 kere topla koşar. Koşu sürelerini arasında en iyi derece veya süre toplamalarının ortalaması alınır.
- Test öncesi, dinlenik ve test suresince sport testler heart rate monitor, kalp atım hızı (KAN)alınır.
- Test setler halinde uygulandığında kan alınarak lakta ta düzeyi belirlenebilir.

TEST UYARLAMALARI:

Yukarıdaki uygulamaya ek olarak bu test;

- Örneğin: Top sürme, 30 sn dinlenme, topsuz sprint olarak, vb. sıralama ile yapılabilir.
- Yukarıdaki uygulama bir test olarak düşünerek arada 4–6 dakika standart dinleme süresi verildikten sonra ikinci set olarak aynısı ve istenirse daha sonra 3.set uygulaması yapılabilir.
- Yukarıdaki uygulamada egzersiz şiddeti, KAH ilişkisine ek olarak standart süreli aralarda kan alınıp laktat düzeyine bakılabilir.

(ÖZKARA..2002 S:285,286,287).

Uygulanan Eğitsel Oyunlar

1. OYUNUN ADI :ŞUT ATMA YARIŞI

OYUNUN YERİ :FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER :FUTBOL TOPU, DİREK

OYUNUN OYNANIŞI :Oyun beşer kişilik iki takım halinde oynanır. her takım ceza sahası çizgisinin kenarlara karşılıklı arka arkaya dizilirler. Tam ortaya bir direk dikilir. Sacdaki takım top sürerek direğin sacından sağ ayakla kaleye şut atar. Daha sonra takımlar yer değiştirir ve aynı uygulamayı tekrarlar. Şut atışları sonunda hancı takım kaleye daha çok gol atmışsa galip gelmiş sayılır.(HALİLOĞLU 2001.S:67)

2. OYUNUN ADI :DUVAR ŞUTU

OYUNUN YERİ: :FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER :FUTBOL TOPU,DUVAR

OYUNUN OYNANIŞI :Oyun iki gruba halinde oynanır.Duvara paralel olarak uygun uzaklıkta bir çizgi çizilir.Her oyuncunun görevi,işaret verildiğinde topu duvara çarptırdıktan sonra tekrar paralel çizginin gerisine gelecek kuvvetle şutlamaktır.Vuruşu yapan,kendi sırasının sonunda gider her başarılı şut bir puandır.Birkaç tekrardan sonra puanlar sayılır en çok puan almış takım ilan edilir.

3. OYUN ADI :TOP İLE SLALOM YARIŞI

OYUNUN YERİ :BAHÇE FOTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER :FUTBOL TOPU, HUNİ

OYUNUN OYNANIŞI : Oyuncular iki eşit takıma ayrılır.Sıra başındaki oyuncular antrenörlük komutu ile 1,5 metre olan hurilerin arasında top sürerek topu ikinci oyuncuya aktarır ve kendi sırasına geçerler.Yarışma bu şekilde sürdürülür.Oyunun süresi antrenör tarafında belirlenir.(HALİLOĞLU,2001.s:44)

4. DRİBLİNG YARIŞLARI

- a) Üçgende; A dripling B ye B topu alır C ye dripling, C D ye ve sonra D-A ya vs. çıkış pozisyonuna gelinceye kadar devam eder.
- b) Bir bayrak direğine dripling yarısı.
- c) İşarete kadar dripling, topa bas. bayrak direğine kadar topsuz koş ve topu al, grubun arkasına dön.
- d) Bir bayrak direğine ve Huni etrafında dripling yarışı. Hunide tam bir dönüş yapılır.

b-d alıştırma sarkaç yarısı şeklinde yapılır (KOÇAK,.1990.s:64)

5. TOPLA ALIŞMA EGZERSİZLERİ VE OYUNLARI

15 – yaklaşık 15–30 m kadar 2 hareket alanı belirlenir. Orta çizgide her iki alan arasında 2 tane 4 metrelik kaleler bulunur. Yaklaşık mesafe 10m dır .Hareket alanında her oyuncu topunu ayağa yakın ve diğer oyunculara engel olmadan sürer.Düdüğün çalmasıyla gruplar topla beraber kendi sağ tarafındaki kalelerine doğru alanlarını değiştirirler.

VARYASYON

- a) Her oyuncu hareket alanında topunu diğer bir oyuncuya vurmaya çalışır. Topu tekrar karşılar ve alanda tekrar sürer.
- b) A gibi, yalnız şimdi arkadaşının topunu kendi topu ile dışarı vurmaya çalışır.

DIKKAT: Eğer kendi topu alanı terk ederse eski puan verilir. Alıştırmalar sırasında, a ve b şıkkı için düdüğün işareti ile oyuncular hareket alanlarına tekrar dönerler.

(KOÇAK, 1990.s:62.63)

6. İÇÜST VE İÇ VURUŞLA KALEYE ŞUT OYUNU

Temel futbol eğitimi (Mehmet koçak)

35-Müşabaka şeklinde dribblingle kaleye şut

2 takım karşılıklı durur ve oyuncu da 1 top vardır. Takımların arasında küçük kale bulunur. Hangi takım fazla gol yapabilir.(KOÇAK.1990.s:68.69)

7. OYUNUN ADI :TOPLARLA STAFET YARIŞI

OYUNUN YERİ :FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER :FUTBOL TOPU

OYUNUN OYNANIŞI :Oyun 8-10kışılık üç grup halinde oynanır.her gurubun 10m ilersinde birer oyuncu bulunur.Antrenörün başlama işaretiyle birlikte grupların önündeki oyuncular top sürmeye başlar ve ilerdeki oyuncuyla paslaşırlar.pas aldıktan sonra geriye dönüp topu sıradaki arkadaşına atıp, sıranın arkasına geçer.yarışı önce bitiren grup 1 puan ile ödüllendirtir.Birkaç tekrar sonunda en çok puan alan grup galip ilan edilir. (HALİLOĞLU,2001.s:74)

8. OYUNUN ADI :ŞUT ATARAK SAĞLIK TOPUNU VURMA

OYUNUN YERİ : FUTBOL SAHASI VE BAHÇE

ARAÇ GEREÇLER :SAGLIK TOPU, YETERLI SAYIDA FUTBOL TOPU

OYUNUN OYNANIŞI : Belirli bir alan çizilen dairenin içine bir sağlık topu konur. iki takım (4:4 5:5 6:6)arasında futbol oynar topa sahip olan takım top sürerek ve aralarında pas yaparak hedefteki sağlık topuna şut atacak bölgeye gelmeye çalışır. Şut atacak bölgeye geldiğinde sağlık topunu topla vurabilse o takım 1 puan kazanmış olur. Rakip takım sadece şut atılmasına engel olmaya çalışır. Oyuncuların daire içine girmesi yasaktır. Her şut aldıktan sonra topu kazanan takım oyuna başlar. Eğer futbol topu dairenin içinde kalmışsa dışarı çıkarılmasına müsaade edilir. Oyunun süresi 15-

20 dakikadır. En çok puan alan kazanan takım galip ilan edilir. (HALİLOĞLU.2001.s:97.)

9. OYUNUN ADI : DUVAR ŞUTU

OYUNUN YERİ: : FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER : FUTBOL TOPU, DUVAR

OYUNUN OYNANIŞI : Oyun iki gruba halinde oynanır. Duvara paralel olarak uygun uzaklıkta bir çizgi çizilir. Her oyuncunun görevi, işaret verildiğinde topu duvara çarptırdıktan sonra tekrar paralel çizginin gerisine gelecek kuvvetle şutlamaktır. Vuruşu yapan, kendi sırasının sonunda gider her başarılı şut bir puandır. Birkaç tekrardan sonra puanlar sayılır en çok puan almış takım ilan edilir. (HALİLOĞLU.2001.s:132.)

.10. OYUNUN ADI : YENGEÇ FUTBOL

OYUNUN YERİ : FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER : YETERLİ SAYIDA FUTBOL TOPU

OYUNUN OYNANIŞI : Yaklaşık 5*5 metrelik bir alan belirlenir ve “Yengeç” pozisyonu (ters bank)alacak iki oyuncu belirlenir. Geri kalan bütün oyunculara birer top verilir. Oyuncular topu sınırlanmış bölgeye sürerken yengeçlerde mümkün olduğu kadar çok topu alandan dışarıya atar. Bir oyuncunun topu dışarıya vurulunca bu oyuncu yengeç rolünü üstlenir. Topla kalan en son oyuncu kazanır.

ÇEŞİTLENDİRME : Oyuncuların hepsine değil de bir veya ikisine top verilir. Oyun alanı daraltılarak çeşitlendirmeye gidebilir.(HALİLOĞLU.2001.s:42.)

11. SINIRLI BİR ALANDA DRİBLİNGLE YAKALAMAK : Her oyuncu da 1 top vardır. Ebe kendi topuyla değer oyuncuyu eliyle vurmaya çalışır. Top daima oyuna yakın (1 m)olmalıdır. Kim vurulursa eliyle o yakalanır ve önceki ebe serbest olur. Geriye doğru vurmak yoktur. (KOÇAK,1990.s:61)

12. OYUNUN ADI : AVCILAR

OYUNUN YERİ : FUTBOL SAHASI, BAHÇE

ARAÇ GEREÇLER : TOP

OYUNUN OYNANIŞI : Oyun iki takım halinde oynanır.birinci avcılar dinede av takımı olur.avcılar topu birbirine atarak pas yaparlar ve uygun zaman yakaladıklarında avı vururlar.bütün avlar vurulduktan sonra takımlar rollerini değiştirirler.

Oyun süreri 2-3 tekrardır. (HALİLOĞLU.2001.s:47)

13. OYUNUN ADI : ŞUT ATARAK GOL ATMA OYUNU

OYUNUN YERİ : FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER : FUTBOL TOPU BAYRA

OYUNUN OYNANIŞI : Futbolcular ceza sahasının dışında ölçüleri15x15m olan bir alanda 3:1oyun oynanır. Kaleye son vuruş şut atarak olmalıdır. Savunma yapan oyuncu kaleye şut attırmamaya çalışır. Şutu atan oyuncu savunma oyuncusu olur. Savunma yapanda hücum oyuncusu olur. Oyun süresi 20 dakikadır. Bu sürede en çok gol atan oyuncu galip ilan edilir. (HALİLOĞLU. .2001.s:130.)

14. OYUNUN ADI : 2X3:1 KALEYE ŞUT ATMA

OYUNUN YEREİ : FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER : FUTBOL TOPU

OYUNUN OYNANIŞI : Kenar uzunlukları 12m olan iki alana yapılır. Her alanda 3:1oyun oynanır. Oyun orta sahaya yakın belirlenmiş alanda başlar. Hücum oyuncularını kendi aralarında paslaşarak topu diğer alandaki hücum oyuncularına atarlar. Onlarda kendi aralarında topu savunma oyuncusuna kaptırmadan paslaşarak kaleye şut atarlar. Oyunun süresi antrenör tarafından belirlenir. HALİLOĞLU 2001.s:132.)

15. OYUNUN ADI : TOP SÜRME YARIŞI

OYUNUN YERİ : SALON, BAHÇE, FUTBOL SAHASI

ARAÇ GEREÇLER : 2 SAĞLIK TOPU

OYUNUN OYNANIŞI : Oyun iki grup halinde oynanır. Gruplar derin kolda yan yana dizilir. Top tek elle yerde yuvarlayarak sürülür. Grubun önünde belirtilen dönüş noktasına gidip geldikten sonra çizginin gerisinde bekleyen sıradaki ikinci oyuncuya verilir. Oyun, grubun ilk başlama durumuna gelmesi ile sonuçlanır. Kazana grup 1 puan alır.

Oyunun süresi 2-3 tekrardır. (HALİLOĞLU.2001.s:66.)